86STE JAARGANG No. 217 — VRIJDAG 19 SEPTEMBER 1969

Amigoe di Curaçao

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Hoofdredacteur: Norbert Hendrikse ● Uitgeverdrukker: N.V. Paulus Drukkerij, Willemstad ● Kantoor: Consciëntiesteeg 27-29 ● Telefoon alle afdelingen: 24360 (drie lijnen)

Nixon mobiliseert wereldopinie voor vrede in Vietnam

NEW YORK – President Nixon heeft donderdag in een rede tot de algemene vergadering gepleit voor een internationaal streven om Hanoi te bewegen tot serieuze besprekingen over beeindiging van de oorlog in Vietnam. "Als er eenmaal bij de andere partij een oprechte bereidheid bestaat tot een akkoord te komen, kunnen spoedig praktische regelingen worden getroffen", zo meende het Amerikaanse staatshoofd.

Nixon sprak verder ook over het Midden-Oosten en de kwestie van het beperken van de bewapening. Wat het Midden-Oosten betreft stelde hij een internationale afspraak voor tot beperking van de wapenlevering aan de landen in dat gebied. Overigens merkte Nixon op, dat een dergelijk voorstel van de Russen tot dusver zonder resultaat was gebleven.

De president verzekerde dat hij sinds zijn ambtsaanvaarding aan geen enkele kwestie zoveel tijd en energie had besteed als aan het streven naar vrede in Vietnam. "Wij in de VS willen beeindiging van de oorlog en wij zijn bereid, elke redelijke stap te doen om dat te bereiken". Dit zou echter geen afbreuk mogen doen aan het recht van de Zuidvietnamezen om over eigen toekomst te beslissen.

Nixon herinnerde er aan dat velen destijds hadden gezegd, dat als Amerika bombardementen op Noord-Vietnam zou staken, de vrede spoedig zou volgen. Inmiddels was er echter al bijna een jaar voorbijgegaan, zonder dat er vrede was. Op 2 september had bij het vredesoverleg in Parijs de Noordvietnamese onderhandelaar verklaard, dat als de VS zich akkoord zouden verklaren met het beginsel van een totale terugtrekking van hun strijdkrachten en als zij een aanzienlijk deel ervan inderdaad [illegible] terugtrekken, Hanoi hiermee [illegible] noemde de president de vermindering van de Amerikaanse troepensterkte met in totaal 60 000 man aanzienlijk. Daarom was het nu tijd dat de tegenpartij hierop reageerde.

Midden-Oosten

Over het Midden-Oosten zei Nixon, dat de gevechten van de laatste tijd nog eens de noodzaak hebben aangetoond van een vredesakkoord. Kennelijk doelend op de sinds juni 1967 door Israel bezette gebieden, voegde hij hieraan toe, dat dit niet mogelijk zal zijn op basis van aanzienlijke wijzigingen in het verloop van de grenzen. Anderzijds moesten de Arabische staten in vrede leren leven met Israel.

Een andere zeer belangrijke kwestie noemde president het komende overleg met de Russen over een verminderen van de bewapeningswedloop. Amerika zou daarbij serieus en zonder vooroordelen handelen.

Over China zei Nixon, dat Washington bereid is tot openhartig en ernstig overleg met China, als de leiders van dat land hun zelf gekozen isolement willen opgeven.

Tenslotte somde de Amerikaanse president vijf gebieden op, waarop alle 126 lid-staten van de VN kunnen samenwerken - het bestrijden van het toenemend aantal gevallen van luchtpiraterij, het bijbrengen van een internationaal korps van vrijwilligers, het bevorderen van de economische ontwikkeling en de geboortenbeperking, het beperken van de vervulling van de woongebieden en het verkennen van de ruimte.

Intussen hebben Rusland en Amerika overeenstemming bereikt over het hervatten van hun gezamenlijke pogingen de kwestie het Midden-Oosten vreedzaam te regelen. De Amerikaanse onderminister van buitenlandse zaken Joseph Sisco en de Russische ambassadeur in Washington Anatoly Dobrynin hebben vandaag drie uur lang met elkaar over deze kwestie gesproken. Volgens welingelichte kringen verwachten noch Rusland, noch de Verenigde Staten een spoedige beëindiging van de vijandelijkheden in het Midden-Oosten. In de rust van de laatste dagen zouden zij echter een reden zien om met des te meer energie hun pogingen voort te zetten. De twee mannen, die bij alle vorige besprekingen de voornaamste vertegenwoordigers van de beide grootmachten geweest zijn, hebben ook voorbereidingen getroffen voor de besprekingen over het Midden-Oosten die volgende week in Washington zullen plaatsvinden tussen de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken Rogers en zijn Russische ambtgenoot Gromyko.

Anatole Koeznetsov luidt noodklok: „Russische auteurs onder barbaarse dictatuur"

MENTON — De Russische schrijver Anatole Koeznetsov, die enkele maanden engeleden naar Engeland vluchtte, zou aan het 32ste congres van internationale schrijvers in het Franse stadje Menton een brief hebben gestuurd „om de aandacht te vestigen op de slechte toestand waarin de Russische schrijvers verkeren". Het uitvoerend comité van het congres heeft de inhoud van de brief nog niet prijsgegeven, maar een Brits journalist heeft een kopie van de brief weten te bemachtigen, die hij onder vele congressisten heeft verspreid.

Koeznetsov schrijft in zijn brief onder meer over „de middelen waarmee de schrijvers in zijn geboorteland worden geconcentreerd en de barbaarse dictatuur waaraan de Russische literatuur is onderworpen" en vraagt de leden van het congres aandacht te besteden aan de kritieke situatie waarin twee Russische schrijvers, Andre Siniavsky en Alexander Soljenitsyne, zich bevinden. Volgens de brief zit eerstgenoemde schrijver al maanden lang opgesloten en is hij „beroofd van elke mogelijkheid tot schrijven". „Aan een dergelijk regime zal hij dan ook niet lang weerstand kunnen bieden". De tweede zou „niet opgesloten zijn maar door de Russische veiligheidsdienst worden geschaduwd". Koeznetsov besluit zijn brief met: „Ik vraag U dringend met alle middelen waarover U beschikt uw solidariteit te tonen met de Russische schrijvers die het stilzwijgen zijn opgelegd. U kunt niet voorbijgaan aan het noodlot van de Russische literatuur".

Drastisch optreden in Rio tegen extremisten

Nieuwe gerechtshoven tegen stadguerrilla's

RIO DE JANEIRO — De uit drie man bestaande militaire junta in Brazilië heeft donderdag nieuwe gerechtshoven opgericht voor de berechtsgiving van stadsguerrilla's. Tevens zullen degenen die ter dood veroordeeld zijn voor een vuurpeloton worden geleid. Het zijn enkele strenge maatregelen in het kader van de bestrijding van de extreem-linkse revolutionairen, die eerder deze maand de Amerikaanse ambassadeur Elbrick ontvoerden en in ruil voor zijn vrijlating 15 politieke delinquenten uit de gevangenis wisten te halen.

Een van de redenen waarom de junta deze maatregelen heeft genomen is gelegen in het feit dat de huidige militaire rechtbanken zeer traag werken. De nieuwe regels eisen dat gevallen van pogingen tot omverwerping van het bewind binnen 30 dagen moeten worden berecht. waarbij dan het recht van verdediging en beroep bestaat. (Bij de huidige militaire rechtbanken bestaat het recht van beroep niet). In gevallen waarin of de doodstraf of levenslang moet worden geëist, zal de president de uiteindelijke beslissing nemen.

OPVOLGER PRESIDENT

De maatregelen van de junta werden bekend nadat het opperbevel van de marine in Rio de Janeiro bijeen kwam om over de politieke toekomst van president Costa e Silva te spreken. Volgens gezaghebbende kringen hebben de legerchefs besloten president Costa e Silva, die drie weken geleden door de hersenbloeding werd getroffen, zijn opvolger te laten aanwijzen. Vermoedelijk wordt dat dan generaal Emílio Garrestazu Medici.

NVV weigert overleg over loonpolitiek

AMSTERDAM. — Het socialistische vakverbond N.V.V. is niet van plan enige medewerking te verlenen aan de uitvoering van een op loonwet van minister Roolvink gebaseerd loonpolitiek systeem. Dit heeft voorzitter A .Kloos aangekondigd. Hij verduidelijkte, dat het N.V.V. niet betrokken wil zijn bij de opstelling van halfjaarlijkse rapporten door de sociaal-economische raad, die in dit systeem zo duidelijk tegen de vakbeweging zouden kunnen worden gebruikt.

Het betekent ook, dat het N.V.V. in de Stichtoing van de Arbeid niet wenst te praten over de loonpolitieke consequenties met de centrale werkgeversorganisaties en dat het N.V.V. over de loonpolitiek in het algemeen of onderdelen daarvan ook geen gesprekken met de regering gaat voeren. Er is volgens de heer Kloos geen enkele volksvertegenwoordiger, die de vakbeweging als vrije maatschappelijke organisatie kan dwingen, medewerking te verlenen aan een systeem, dat de vakbeweging monddood dreigt te maken op een van de belangrijkste terreinen van hun werk, te weten het bedingen van volgens de vakbeweging redelijke loonsverhogingen voor de werknemers.

Een hevige regenbui kan behalve hoognodige verkoeling ook in andere zin mooie gevolgen hebben. Een stortbui liet grote plassen achter op het plein van de St. Pieter in Rome waarin de gebouwen zich konden spiegelen.

PPA voert gesprek met Frente

WILLEMSTAD — Vertegenwoordigers van de Arubaanse partij PPA hebben dezer dagen besprekingen gevoerd met Frente Obrero y liberacion 30 di mei. Het ging om een informatief gesprek in verband met de kabinetsformatie. Ook wordt vernomen dat de DP op Curacao aandrang uitoefent op Frente om mee te werken in de nieuwe regering. Dit zou volgens de zienswijze van de DP de enige mogelijkheid zijn om te komen tot een stabiele situatie.

Zoals bekend heeft de heer A. Nita van Frente Obrero na zijn verkiezing tot Statenlid verklaard dat samenwerking met de DP politieke [illegible] Obrero. Hij verwees daarbij naar de manier waarop het de vroegere KVP is vergaan na de samenwerking met de DP. Volgens Frente Obrero heeft het geen zin de DP-ers Kroon of Isa te benoemen als kabinetsformateur, omdat uit alles zou blijken dat geen der oppositiepartijen op Curacao en Bonaire met de DP in zee wil gaan.

Niettemin doen de laatste dagen geruchten de ronde dat Frente Obrero bereid is een regering te steunen die zou moeten bestaan uit de DP (met twee ministers), PPA (2 ministers), Frente Obrero (1 minister), de Bonaireaanse PPBU (1 minister) en een neutrale figuur als zevende minister.

Batig saldo begroting '70 f 15.751

WILLEMSTAD — De door de interim-regering ingediende ontwerpbegroting bij de staten voor het dienstjaar 1970 blijkt te sluiten met een batig saldo van ƒ 15.751. Op de kapitaaldienst zijn geen afzonderlijke uitgaven opgenomen, maar is een totaalbedrag van twee miljoen afgezonderd onder het hoofd „Overige uitgaven der afdeling financiën". Het interim-kabinet beoogt hiermee te bereiken, aldus de memorie van toelichting, dat de na de verkiezingen te vormen regering het door haar te voeren beleid ten aanzien van uit te voeren kapitaalswerken vrijelijk kan vaststellen. Bij nota van wijzigingen kunnen de odige posten te zijner tijd in een begroting worden opgenomen. De eindcijfers geven aan ontvangsten en uitgaven respectievelijk een bedrag te zien van ƒ 77.285.346 en ƒ 77.269.595.

—x—

● Uit een particuliere dierentuin in Urberach in Hessen zijn tien pythons en drie apen gestolen. De dieven zijn nog onbekend.

CH. ELLIS

Mr P. Beetstra voor besprekingen naar Nederland

WILLEMSTAD. — Mr P. C. Beetstra, bijzonder landsbemiddelaar in het conflict UMPC Mijnmaatschappij n.v., vertrekt hedenavond naar Nederland voor besprekingen. De heer Beetstra verwacht eind volgende week op Curaçao terug te keren.

DEN HAAG. — De tweede kamer heeft een verzoek aanvaard tot het houden van een interpellatie over het Verolme-concern. De datum is nog niet vastgesteld.

Jezuietenblad vraagt aftreden Defregger

VATICAANSTAD – "Civilta cattolica", het invloedrijke tijdschrift van de Jezuieten, heeft vrijdag gepleit voor het aftreden van de hulpbisschop van Muenchen, mgr Defregger, in verband met diens aandeel in de executie van 17 Italiaanse gijzelaars in de loop van de laatste wereldoorlog. Is het niet beter voor de kerk en ook voor Defregger zelf als hij vrijwillig aftreeedt? , zo vraagt het blad zich af. De zaak is niet gemakkelijk, omdat het niet alleen gaat om een oordeel over de slachting in Filetto, maar ook om een oordeel over de positie waarin Defregger, die bisschop is geworden, thans verkeert.

De terechtstelling was een afschuwelijke misdaad, aldus "Civilta cattolica", waarvoor een rechtvaardiging mogelijk is, zelfs niet als men zich realiseert dat degene die haar bedreef, dit deed op bevel of om ergere rampen te voorkomen. De rechterlijke macht moet op juridische gronden een oordeel vellen, op het morele vlak is God de enigerechter want hij doorgrondt de harten en houdt rekening met alle omstandigheden.

Maar kapitein Defregger is nu bisschop en, als men rekening houdt met de reacties van het cristelijke geweten, is het dan niet beter voor de kerk en Defregger zelf als hij vrijwillig aftreedt?

De baard van Wijkie

ORANJESTAD — Het PRO-eilandsraadslid Wijkie Maduro trok gisteravond de aandacht omdat hij sinds enige tijd zijn baard laat groeien. De geruchten willen, dat de baard blijft staan totdat Godett vrijkomt.

Wijkie's baard had schijnbaar ook de aandacht van voorzitter O. S. Henriquez, die na afloop van de vlotte eilandsraadsvergadering, bij het verlaten van de zaal opmerkte: „Sinds Wijkie zijn baard heeft laten staan, gaat alles vlot".

Zeven doden bij overval in Colombia

MANIZALEZ — Een kort maar hevig vuurgevecht heeft in de Colombiaanse stad Manizales aan zeven personen, onder wie drie politieagenten en drie bandieten, het leven gekost. Het gevecht ontstond toen een gewapende bende een bank probeerde te overvallen. Volgens de politie is er geen cent gestolen. Twee bandieten zijn gearresteerd. Het zevende slachtoffer is vermoedelijk een geheim agent.

DP verdeelt Statenzetels

WILLEMSTAD — De heren R. Isa, S. Rozendal en F. Pijpers van de Democratische Partij, die bij de verkiezingen van 5 september werden gekozen in de Staten van de Nederlandse Antillen, hebben hun zetel beschikbaar gesteld.

Hun plaats zal worden ingenomen door de heren mr C. Cathalina, S. Rigaud en P. van der Veen. De heren Rozendal en Pijpers maken zoals bekend deel uit van het bestuurscollege. De heer Isa was in het vorige kabinet minister van Justitie. De heren Rigaud, Van der Veen en Cathalina waren al lid van de Staten.

Statenvoorzitter zou papieren hebben weggehaald bij gedeputeerde Ellis

BONAIRE IN REP EN ROER

WILLEMSTAD – Bonaire is sinds gistermiddag in rep en roer als gevolg van een pamflet, kennelijk van de oppositie afkomstig, waarin wordt meegedeeld, dat woensdagmiddag uit het kantoor van ged. Ch.(Rudy) Ellis bescheiden zijn weggehaald zonder toestemming van de gedeputeerde. Dit is, volgens het pamflet, gebeurd door statenvoorzitter L.A. Abraham, diens moeder en twee ambtenaren van het Bureau welvaartszorg en toerisme. Waarschijnlijk in verband met deze kwestie is gezaghebber R.P. Saleh vandaag met spoed naar Curacao overgevlogen. Een woordvoerder van de politie op Bonaire noemde het gebeuren een „politiek stuntje" en verklaarde dat geen klacht wegens het onbevoegd binnendringen van een kantoor was ingediend. Wel heeft de heer Abraham een klacht ingediend tegen de inhoud van het genoemde pamflet. Het eilandsraadlid van de PPBU, Hose Frans, heeft naar aanleiding van het gebeurde aan het bestuurscollege vragen gesteld. Ged. Ellis was niet bereikbaar voor de „Amigoe".

De statenvoorzitter deelde de „Amigoe" mee, dat men slechts persoonlijke stukken van wijlen Julio Abraham heeft meegenomen en dat daarover al eerder gesproken was met de heer Ellis.

Onder de viervoudig herhaalde kop: Derota no 1 (Eerste nederlaag) werd gistermiddag een oranjekleurig pamflet verspreid op Bonaire, dat tevens als kop had „Diefstal in het bestuurskantoor te Playa". Uit goede bron heeft de schrijver van het pamflet vernomen, zo werd gezegd, dat rond een uur de heer L.A. Abraham samen met zijn moeder en genoemde twee ambtenaren de kamer van ged. Ellis was binnengedrongen. Men zou er vandoor zijn gegaan met alle mogelijke belangrijke bescheiden en overheidsbesluiten, welke bescheiden toebehoorden aan het eilandgebied Bonaire. Een en ander gebeurde zonder medeweten van ged. Ellis, aldus het pamflet.

Naar gezaghebber

In het pamflet worden verschillende vragen gesteld zoals: wanneer komen deze bescheiden op hun plaats terug? Zijn zij dan volledig? Stelt de politie een onderzoek in in deze zaak? Brengt de voorlichtingsdienst van het eilandgebied het gebeurde ter kennis van de Bonaireaanse bevolking?

Het pamflet is het gesprek van de dag op Bonaire. Nog gistermiddag zijn de raadsleden Frans(PPBU) en F.(Broertje) Janga (POB), vergezeld van de partij-secretarissen, naar de gezaghebber gegaan om te informeren of de inhoud van het pamflet juist is.

Uit deze kringen werd verklaard, dat de gezaghebber een en ander bevestigd zou hebben. Bij genoemde raadsleden zou het plan bestaan om een vergadering van de eilandsraad aan te vragen om deze kwestie te bespreken. Voor het aanv[illegible]en van de vergadering zal m[illegible]k het raadslid H.M. Sint Ja[illegible]PBU) in de arm nemen.

Een woordvoerder van de politie op Bonaire deelde de „Amigoe gisteravond desgevraagd mee, dat het hier kennelijk ging om een "politiek stuntje". Er was bij de politie geen klacht ingediend over het binnendringen in de kamer van ged. Ellis. Wel had deze woordvoerder vernomen, dat er met toestemming van de gedeputeerde enige bescheiden waren meegenomen, welke toebehoorden aan de familie Abraham.(Ged. Ellis is, zoals bekend, gehuwd met een zuster van Statenvoorzitter Abraham (red). De woordvoerder van de politie deelde de „Amigoe" wel mee, dat de heer Abraham een klacht zou indienen tegen de inhoud van bedoeld pamflet.

Van andere zijde vernam de „Amigoe" nog gisteravond, dat er wel degelijk zonder voorkennis van ged. Ellis het een en ander uit diens kantoor gehaald zou zijn. Dit was 's middags gebeurd. De gedeputeerde

(Vervolg op pag. 3)

L. A. ABRAHAM

Agenda Curacao

BIOSCOPEN:
Roxy: 19.00 – 21.00 The Jokers. West-end: 19.00 – 21.00 Hundred thousand dollars for Ringo; 23.30 Zeventien. Cinelandia: 19.00 – 21.00 Gunfight in Albene. Drive-in: 19.00 – 21.00 The ddomsday flight; 24.00 De gebochelde van Parijs. Cine-Rio: 20.00 Decline and fall of a birdwatcher. Airport Cinema I: 19.15 – 21.15 Zomernachten in Zweden. Asiento: 19.15 The funniest man in the wordl – alle leeft.

CINE–TRUCK
Hedenavond te Sta Rosa en morgenavond te Buena Vista.

BOTICA'S
OTRABANDA: Colon, tel. 24200;PUNDA: Wilhelmina, tel. 12380.

DIVERSEN:
GROT VAN HATO: 09.00 – 12.00/15.00 – 18.00 open voor publiek.
UITZENDING (RNWO)
MIDDENGOLFBAND (375m)
19.30 – 21.00 Spaans en Engels
21.10 – 21.30 Nederlands.

BRIDGE: 20.00 club C.P.N. Dominguito.

CUROM: 22.00 – 23.30 progr. Ga nog niet weg.
CVB: 20.00 bespreking met aangesl. ver. van alle klassen – r.k. zeemanshuis.
DAMKAMP.: 20.00 club J.P.F.

HOTELS:
Hotel Curacao Int.: Dutch House: 06.00 - 01.00 Open. Waterfort Rotisserie: 12.00 - 15.00 Open voor lunch. 19.00 - 22.30 Open voor dineren. Cave de Neptune: 23.00 Show, (zat.: 22.00 en 24.00 show). Hilton Hotel: Willemstadroom: 19.00 - 23.00 Open voor dineren. 21.00 - 01.00 Show en dansen, (zat.: 22.00 en 01.00 show). Pisca-terrace: 12.00 - 15.00 Open voor lunch. Snackbar-service: 11.00 - 18.00 Open. Tambubar: 19.00 - 02.00 Open. Dansen op muziek van Herman's orchestra en Miguel Carboni's trio. Pisca-Bar: 11.00 - 02.00 Open. Holiday Inn Hotel: Night Watch: 21.00 - 02.00 Show en dansen op muziek van Alfredo y su orquesta, (zat.: 21.00 - 03.00 gelegenheid tot dansen); Knickerbocker din view: 07.00 - 23.00 Open. Flamboyant Beach Hotel: Mangoroom: 19.00 Open voor dineren. Flamingo coffee -shop: 07.00 - 23.30 Open. Chuchubibar: 23.00 Show en dansen op muziek van Norman Moron en zijn Combo. Casino: vanaf 20.30 open. (dond.: modeshow; vrij.: rijsttafel). Bianca Hotel: 21.00 Dansen. Muz.: Bianca Boys. Country Inn Hotel: 21.00 Show en dansen. Muz.: Country Inn Combo. Piano Cocktail Bar: Vanaf 18.00 Open. Discothec: 21.00 - 01.00 Open. Barbecue: (zon.: 12.00 - 16.00). Bistro L'Oase: 11.00 - 03.00 Open. Om 23.30 - 01.30 Show. Jan Kok: vanaf 20.30 open. Park Hotel: parc discothec: (vrij. en zat.: 21.00 - 03.00 gelegenheid tot dansen).

TELECURACAO
17.00 Kinderuurtje; 17.30 Frankenstein jr.; 18.00 Alliance Francaise; 18.30 Stromen van kracht; 18.45 Nieuws Pap.; 19.00 The Archie Show; 19.30 Family affair; 20.00 Hawaii Five–O; 21.00 Nieuws Ned.; 21.15 Angel Job- show; 23.00 The 3 stooges.

ZATERDAG

DIVERSEN:
SPORT:
SOFTBALL: 16.30 ALM vs Amstel brouwerij – Suffisant stadion.

Burgerlijke stand

WILLEMSTAD – GEBOREN: 13 sept. Raisa Angelista; 11 sept. Francis Domacasse - Mercera; 14 sept. Genevieve Lourens - Daflaar; 15 sept. Dores de Canha - Teixeira; 14 sept. Giovanni Pierre - Linkers; 15 sept. Maisa Belfor - Kamphuis; 14 sept. Anthia Vieira - Martes; 9 sept. Giselle Antonia - Rosalia; 15 sept. Paulika Gutierrez - Con; 12 sept. Gilmar Martina - Marceli; 9 sept. Magalie Martis - Esclodina; 11 sept. Jacinto Martis - Nicolaas; 10 sept. Jareti Koffy - Martina; 14 sept. Rosula Statie - Veeris; 12 sept. Reginald Rosalia - Hooi; Arno van Velsen - Goderie; Irwin Gonzalez - Martina; Kenny Palm - Francinet; 14 sept. Gerard en Marcel van Arum - Ringeling; 13 sept. Gilberto Engelhardt - Conradus; Irwina Willems - Goeloe; Shianitza William - Eduardo; 14 sept. Sheila Lozette - Sint Jago; 13 sept. Ingemar Pieternelle - Raimundo.

OVERLEDEN: 2 sept. Teofilo Cuales (60 jr.); 8 sept. Carmela Matina - Supriana (52 jr.); 4 sept. Jose Garcia (58 jr.); 27 aug. Sirvio Welvaart (48 jr.); 17 aug. Norma Cornelis - Martiena (36 jr.); 28 aug. Maria Fecunda (71 jr.); 2 sept. Martinus Agatha (64 jr.); 29 aug. Josepha Nicoldemus (76 jr.); 1 sept. Andries Martis (67 jr.); 29 aug. Cornelia Kip (74 jr.); 1 sept. Fai Hung Ho (41 jr.); 30 aug. Franciscus Casimirus (73 jr.); 1 sept. Francisca Victor - Porier (69 jr.); 25 aug. Herman Rijke (69 jr.); 31 aug. Alberto Martina (78 jr.); 26 aug. Jozef Bernadina (61 jr.); 8 sept. Valera Martha - Simmons; (45 jr.); Mary Gibson - Cathlin (78 jr.); 7 sept. Emilia Eindster - Ogenia (76 jr.); 2 sept. Jose Lopez (64 jr.); 29 aug. Elenita Viceisza (73 jr.); 27 aug. Cathalina Leonora (60 jr.); 31 aug. Apolinaris Reinita (37 jr.); 4 sept. Arthur Rifaela (2 wk); Thomas Sling (79 jr.); 7 sept. Reinardo Janzen (60 jr.); Sotero Jansen (56 jr.); 12 sept. Angela Hurtado (62 jr.).

Scheepsberichten

K.N.S.M. – Aegis 25 te St. Crois verw.; Archimedes 17 te Sta. Marta; Ceres 18 1050 m no Georgetown nr Georgetown; Hermes 19 te Port Limon; Isis 18 50 m n Pto. Rico nr Hamburg; Ladon 18 te New York; Marathon 19 te Savannah; Medon 18 305 m no Par'bo nr Madeira; Mercurius 18 400 m n Flores nr Antwerpen; Neptunus 18 vn Trinidad nr Cur.; Oranje Nassau 18 vn Georgetown nr Par'bo; Palamedes 18 te Delfzijl; Parthenon 19 te A'dam; Prins der Nederlanden 18 vn A'dam nr Par'bo; Sinon 18 vn Cur. nr La Guaira; Solon 25 te Cur. verw.; Themis 19 vn A'dam nr Par'bo; Theron 19 te Cur.

EMMASTAD

WACHTLIJST SHELL CURACAO N.V.
OS/TELECOMMUNICATIONS
Kantoor open: 07.30 - 21.00 tel.: 2307 15/9 (21.00) - 20/9 (07.30) H.O. Walroud, tel.: 0-44972 b.g.g. tel.: 9.
PERSONNEL SERVICES
Maandag 15/9 t/m vrijdag 19/9 L.M. Ridley, tel.: 0-44283 Alexanderlaan 13, Rio Canario. b.g.g. tel.: 9-9.
N.V. C.S.M.-SHIPS' AGENCY
Kantoor open: 07.30 - 24.00 tel. 2551/2458.
ALLEEN VOOR DRINGENDE AANGELEGENHEDEN:
Maandag 15/9 t/m vrijdag 19/9 00.00 - 07.30 tel.: 9.
AVIATION SERVICE
15/9 (23.30) - 19/9 (06.30) J Caljouw tel.: 4339.

BEURS VAN NEW YORK

	18/9	17/9		18/9	17/9
Aluminium Corp.	76 1/2	74 1/4	K.L.M.	60 1/4	55 7/8
Amerada	44 3/4	44 7/8	McDonnell Dougl. C	25 7/8	26
Amer. tel. and tel.	51	50 3/4	Monsanto	40 1/2	41 3/4
Anaconda	28 1/8	28 1/4	Nat. Cash. Register	148 1/2	145
Bethlehem Steel	30 1/8	30 1/8	Olin Mathieson	23 1/8	24 1/2
Boeing	33 1/2	33 5/8	Pennsylv. Cental Co	40 5/8	41 1/8
Brit. Am. Oil	18 7/8	19	Phillips Petr.	30 1/2	29 5/8
Canadian Pacific	72	71 1/8	Republic Steel	38 1/2	38 3/4
Caterpillar	45 1/4	45 1/8	Reynolds Tob.	39 7/8	38 3/4
Chrysler	39 7/8	39 7/8	Royal Dutch	46 5/8	46 5/8
Columbia Gas	26	25 7/8	Sear Roubeck	69 7/8	69
North. Am. Philips C	54 3/4	55 1/4	Shell Oil	54 3/4	54 1/4
Dupont de Nemours	120 1/2	121	Sperry Rand	44 1/2	45
Westerban	33 1/4	38 3/8	Standard Oil of Cal.	58 1/8	58 1/2
Ford Motor	45 7/8	45 3/4	Standard Oil of N.J.	69 3/4	69 3/4
General Electric	83 3/4	84 1/8	Texas Instrum.	127 3/4	126 3/4
General Motors	75 1/2	74 7/8	Twent. Century Fo:	21 1/8	21 1/8
I.B.M.	348 1/2	347	U.S. Steel	37 7/8	37 3/4
Intern. Nickel	38 1/8	37	Westingh. Electric	57 3/4	56 3/4
Intern. tel. and tel.	52 3/4	52 1/2			

BEURS VAN AMSTERDAM

	19/9	18/9		19/9	18/9
Pc Ned '66-1	91.80	91.80	OGEM	82	81.50
AKU	123.80	122.80	Rijn-Schelde	115.2	112.6
Heinekens bel. en beh.	171.50	170.80	EMS 1e	27.80	27.80
Heineken's bier	171.80	171	Scholten Honig	55	55.10
Hoogovens	106.40	105.90	T. en D. Verblifa	74	74
KZO	147.70	146.70	VMF	85.10	85
Philips	62,70	62.10	Ver. Ned. Uitgersbe	244	2243
Unilever	111.50	110.20	Wereldhaven	500	501
Kon. Olie	165.10	164.90	Wessanen	79.80	79
KLM	206.30	196.50	Billiton 2e	163	162
KNSM	108	108.3	Ant. Brouwerij	—	—
V. Ommeren	207.5	208.6	Ant. Verf	154	—
Scheepvaartunie	120.50	121.4	Aruba	117	117
Alg. Bank Ned.	270.50	270.50	Sur. Brouw.	—	—
Nat. Nederlanden	94	95.50	Converto	878	881
Ngombezi	80	84	Goldmines	111.80	111.80
Albert Heijn	167.50	165.50	IKA Bel. mij.	204	203.50
Bergh Jurgens	193	193	NEFO	85.30	
Bergoss	482	484.1	Robeco	242.10	85.50
V. Berkel	160	160	Rolinco	242.10	241.80
Bols	180	180.10	Utilico	220	219.70
Bredero Ver. Bedr.	434	429	Alcan Alum.	118	117.50
Burhmann Tetterode	565	570	Ned. Ant. 6 1/2 '67	28.50	28.50
Bijenkorf-Beheer	559	550	Ned. Ant. 5 '60	85.80	85.80
Calve	710	703	Ned. Ant. 4 1/2 '59	83.40	83.40
Cur. Handelmij.	124.5	124.2	Ned. Ant. 4 1/2 '62	85.50	86.00
Elsevier	567.50	570		79.50	80.00
Fokker	410	413	Pakhoed Holding	85.50	86
V. Gelder	145,8	144	ANP indices		
Gist-Brocades	121	121	Intern concern	123.0	122.4
V.D. Grinten	274	273.50	Industrie	114.0	114.3
Hagemeijer	117.40	117.50	Scheepv.	81.00	81.2
Internatio	281	283	Banken	109.7	109.9
Kon. Ned. Papier	165	165	Handel	110.7	110.5
Mueller	325.5	329	Algemeen	115.9	116.0
Naarden	670	667			

Japan gaat „know how" exporteren

TOKIO – De tijd dat Japan zich beperkte tot de import van kennis en zich daardoor een kwalijke naam bij het publiek verwierf schijnt nu definitief voorbij, vooral de chemische industrie in dit hooggeindustrialiseerde land exporteerd sinds kort haar „know-how.

Het chemische concern Sumitomo bijvoorbeeld laat niet alleen haar produkten door een groot aantal buitenlandse firma's in licentie vervaardigen, maar verleent ook hulp bij planning en de bouw van fabrieken. Voor het Indiase staatsbedrijf bij Bombay is een alinie- en meta-aminofennolfabriek gebouwd die volgend jaar in bedrijf zal worden gesteld en in Zambia wordt momenteel een ammoniumnitraatfabriek opgericht. Een deel van de produktie van dit laatste bedrijf zal worden gebruikt als grondstof voor explosieven bij de „gezambianiseerde" kopermijnen, de rest zal tot kunstmest worden verwerkt.

Hoewel ze op het ogenblik snel toeneemt bedraagt de waarde van de technologische export van de Japanse chemische industrie momenteel nog slechts een fractie van de import, namelijk 8 o/o. In dit opzicht heeft Japan dus nog een enorme achterstand in te lopen op bijvoorbeeld de Ver. Staten, waar de technologische export de import reeds overtreft. In West-Duitsland wordt de export op het ogenblik voor 30-35 door de import gedekt.

Inlopen

De achterstand van Japan op de V.S. beperkt zich overigens niet tot genoemde export van kennis. Om op de wereldmarkt te kunnen concurreren met de westerse landen werken de Japanse bedrijven over het algemeen met een winst die slechts de helft is van de Amerikaanse en een van de gevolgen van deze lagere winstmarge is een beperkt research- en ontwikkelingsbudget. Het gemiddelde budget van de Japanse chemische industrie bedraagt namelijk slechts 2 o/o , van de bruto-omzet, die van vergelijkbare Amerikaanse bedrijven meestal ruim 4 o/o. De beide problemen hangen uiteraard nauw met elkaar samen, door een lager budget kan er minder onderzoekingswerk worden verricht en derhalve valt er ook minder kennis te exporteren.

Scheuring voorkomen bij gaullisten

AMBOISE – Elk gevaar van een scheuring in de gaullistische meerderheidsfractie in de Franse nationale vergadering schijnt te zijn bezworen. In een communiqué, dat vrijdag werd uitgegeven na afloop van een tweedaags congres in het kasteel van Amboise aan de Loire, staat dat de samenhang in de fractie althans voorlopig, niet als een probleem zal worden behandeld.

In de middag hield premier Chaban-Delmas een rede, waarin hij liet uitkomen dat het beleid gebaseerd blijft op de beginselen en de richtlijnen van oud-president De Gaulle. Hij sprak voornamelijk over sociale vraagstukken. In dit verband ontvouwde hij een regeringsplan om „in de manier van denken en doen van geheel het volk een revolutie teweeg te brengen". Hij liet herhaaldelijk het woord „participatie" vallen dat ook veelvuldig door De Gaulle werd gebruikt, vooral na de woelingen van mei en juni van het vorige jaar. Chaban-Delmas deed een beroep op de vakbeweging om bij die ontwikkeling te helpen. Hij betreurde „het egoïsme van sociale groepen die aan hun bijzondere systeem vasthouden" en hun „onvermogen of onwil om het sociale streven van de natie te richten op hen die het werkelijk nodig hebben".

Indirect oefende de premier ook kritiek op de vakbeweging in verband met de spoorwegstaking. Hij sprak over de noodzaak om zich bewust te zijn van de grenzen van het mogelijke en om de spelregels in acht te nemen, zonder welke iedere samenleving onmogelijk wordt.

Beursberichten

NEW YORK – Bij een flinke omzet is de New York Stock Exchange gisteren opgeveerd met een bescheiden stijging die een groot deel van de koersverliezen van eergisteren teniet deed. De meeste handelaren beschouwden het herstel als de gebruikelijke reactie na een beursdag met dalingen in de "uitdiepingsperiode" die de beurs doormaakt bij gebrek aan belangrijke ontwikkelingen in het nieuws. Op 15 september betroffen debaisseposities op de New York Stock Exchange 18.281.429 aandelen, wat een stijging met 667.935 aandelen inhoudt ten opzichte van een maand eerder. Het aantal verhandelde fondsen bedroeg 1560, waarvan hoger 713, lager 595 en onveranderd 252. De aandelenomzet was 11.170.000 stuks, de obligatie-omzet 11.810.000 dollar. Het Dow Jones gemiddelde voor industriefondsen sloot op 831.57.

AMSTERDAM – Uitgezonderd Kon. Olie welk fonds prijshoudend was waren de overige internationale waarden in herstel, echter met weinig zaken. Cultures en scheepvaartwaarden gemakkelijker, staatsfondsen onveranderd.

TOM POES EN DE ASTROMANEN

6652 – Tom Poes was de laatste, die uit de grot kwam. Hij had gewacht totdat de ontploffingen ophielden en de menigte was weggevlucht, gevolgd door de krollen.

"Wat is er eigenlijk gebeurd? " vroeg hij, toen hij de moedeloze Professor Sickbock zag zitten.

"Het is allemaal uw schuld! " zei de geleerde bitter. "Waarom hebt ge de knoppen niet omgedraaid, zoals ik gezegd had? "

"Dat heb ik gedaan! " riep Tom Poes verontwaardigd. "Toen ik dat gedaan had werden de machines stil. Maar toen riep die oude de krollen.."

"Ai mij," klaagde de hoogleraar, naar zijn voorhoofd grijpend. "Dan heeft Bommel dus dubbel werk gedaan en dan zijn de tryachomen vrij gekom Dan is het dus mijn eigen schuld! Ach, dit is in ieder geval het einde van werk en van uw vriend."

"Van heer Ollie? " vroeg Tom Poes ongerust.

De ander knikte en wees met een lusteloze hand naar het zwerk waar zich een opstijgende gedaante aftekende. Het was heer Bommel die nog st door het krachtveld omhoog gestuwd werd. De wind streek hem fris om oren, maar hij was zozeer bevangen door het gebeuren dat dit hem opfriste. Met verglaasde ogen staarde hij naar twee raven, die zijn opstij begeleidden en die droevig kra kra riepen.

RECHTER TIE EN HET SPOOK VAN DE TEMPEL

33 – 6. Ongeveer op dezelfde ogenblik dat de abdis het verjaardagsfeest in Rechter Tie's ambtswoning verlaat, komt Tsjiao Tai bij de grote poort van de Tempel der Purperen Wolken aan. Een wandeling van een kwartiertje heeft hem naar de dicht beboste heuvel gebracht. blik op. "Wat een naargeestig, verlaten oord! " moppert hij. "Ben ik daarvoor nou al die trappen opgeklommen? Waarom moeten ze voor die retempels altijd perse het hoogste plekje uitpikken dat ze kunnen vinden? Zeker om alvast dichterbij de hemel te zijn! Afijn, ik ga de zaken dan maar eens opnemen." Hij steekt de voorplaats over en kijkt op het zware silhouet van de tempel. "Ik moet zeggen dat het wel leuk symetrisch in elkaar is gezet, de grote hal in midden, aan weerskanten een overloop of zo, en dan aan elk kant pagode. "Maar als hij voor de ingangsdeur van de hal staat, schudt hij hoofd. "Tsjonge, wat ziet die rommel er verwaarloosd uit! Alleen scheidingsmuur hier aan de rechterkant is gloednieuw. De rechtervleugel de nadere kant van de muur is nog bewoond, daar zal het er wel ne uitzien, maar daar heb ik niks te zoeken. Daar gaan we dan! " Hij duw deur open en kijkt de hal in.

De zwarte anubis

Vrees in EEG voor kolonisatiecomplex

Amerikaanse penetratie in elektronische sector

BRUSSEL – De Europese commissie heeft een studie over de elektronische industrie in de EEG en de Amerikaanse investeringen in die sector gepubliceerd, waarin gewaarschuwd wordt voor het gevaar van een "kolonisatiecomplex". Men kan terecht vrezen, aldus de studie, dat zich in Europa een kolonisatiecomplex zal ontwikkelen, wanneer de gevolgen van de technologische achterstand ten aanzien van de Verenigde Staten voor iedereen duidelijk worden in hun economische verschijningsvorm, b v in de vorm van afbrokkeling van de handel of doordat de belangrijkste nieuwe Europese industrieen beheerst worden door Amerikaans kapitaal.

Op het ogenblik wordt een zesde van de totale Europese elektronische produktie tot stand gebracht door Amerikaanse dochterondernemingen. De Amerikaanse penetratie is strikt gelokaliseerd in de toonaangevende sectoren en in produktie van nieuwe artikelen. Het Amerikaanse overwicht is daardoor bijna absoluut voor geintegreerde curcuits en de computermarkt wordt voor meer dan tachtig procent beheerst door Amerikaanse ondernemingen.

Een kolonisatiecomplex aan Europese kant zou volgens de studie tot gevolg kunnen hebben, dat de Europese regeringen de neiging krijgen politieke maatregelen te treffen. In een economisch klimaat dat men te zeer heeft laten verslechteren, kunnen de denkbare politieke maatregelen echter alleen maar leiden tot jammerlijke resultaten: een min of meer volledig uiteenvallen van de internationale markt en een verscherping voor onbepaalde tijd van de technologische achterstand van de Europese industrie. De studie meent, dat men snel dient te handelen: de Europese industriele structuur moet verbeterd worden. De verbruikende ondernemingen zijn voor het merendeel financieel te zwak en het Europese industriele produktieproces is te zeer versnipperd. Ook zou ingewerkt moeten worden op de mentaliteit van de dragers van economische verantwoordelijkheid – ondernemers, overheid, vakverenigingen – die zich onvoldoende bewust zijn van de revolutionaire mogelijkheden van de huidige technische vooruitgang.

Om te bereiken dat de Europese elektronische industrie een redelijk deel van de markt krijgt, zouden de regeringen het eens moeten worden over een research- en ontwikkelingspolitiek op het gebied der elektronika. De te betalen rekening zal hoog zijn en overschrijdt duidelijk de mogelijkheden van de ondernemingen en ook die van de regeringen afzonderlijk.

Voorts zou een nauwe band moeten worden geschapen tussen technologische research en marktonderzoek, aldus de studie. De Europese ondernemingen zullen van hun Amerikaanse concurrenten moeten leren, dat wij een tijdperk zijn ingetreden waarin de research en de afzet de hoofdrol gaan spelen.

En tenslotte wordt gepleit voor een akkoord tussen de Amerikaanse regerings enerzijds en de Europese regeringen en commissie anderzijds, opdat de Europese ondernemingen in redelijke mate zouden kunnen profiteren van de aanzienlijke ontwikkeling die op de Europese elektronische markt mag worden verwacht.

De studie is in opdracht van de Europese commissie gemaakt door het "bureau d'informations en de previsions economiques" te Parijs, met medewerking van het "Institut fuer Wirtschafts -forschung" in Muenchen.

Commissie in Suriname voor verzekering ziekenhuiskosten

PARAMARIBO – Dezer dagen werd in het Centraal Ziekenhuis door de minister van Volksgezondheid, dr. E.G. Wijngaarde, een interdepartementale commissie geinstalleerd die de regering moet adviseren inzake de ziekenhuiskostenverzekering in Suriname.

Deze ziekenhuiskostenverzekering is de eerste fase uit het grote pakket van een algemeen ziekenfonds dat t.z.t. in Suriname zal worden gerealiseerd.

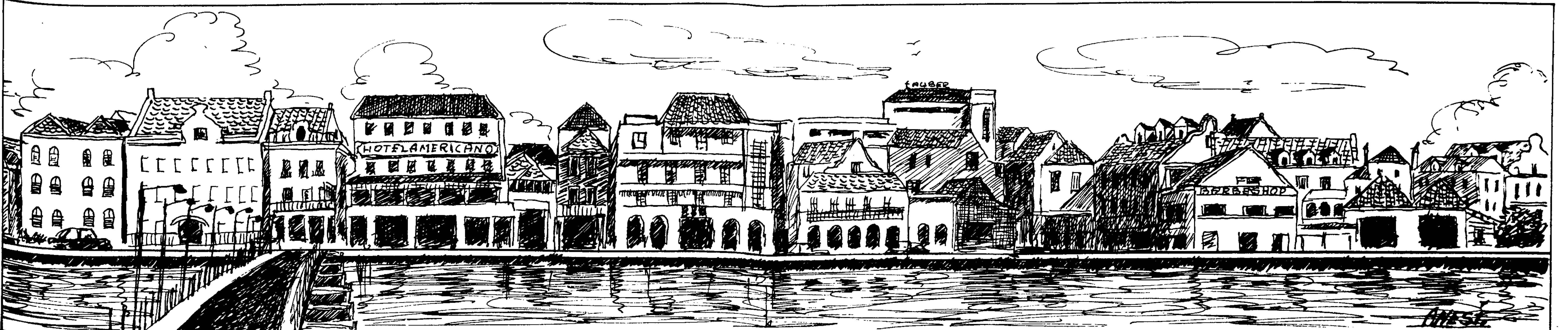
In de commissie, waarvan als voorzitter optreedt de wnd. directeur van Volksgezondheid, dr J.I.S.Chang Sing Pang, hebben vertegenwoordigers van drie departementen zitting, n.l. voor het departement van Arbeid en Sociale Zaken, drs L. Zielhuis, socioloog, de heer R. Tjon Agnie, maatschappelijk werker, voor het departement van Financien, drs A.E. Lo Fo Wong en mr R.W. Braam en tenslotte drs J.Mangal, econoom bij het Centraal Ziekenhuiss.

Garifta-landen bezorgd over uitvo

DEN HAAG – Een delegati het Caraibisch vrijhandelsgebied rifta) heeft in Den Haag b staatssecretaris voor buitenland ken, H.J. de Koster, uiting ge aan bezorgdheid over uitvoer u landen van in het bijzonder sui bananen na een eventuele toetr van Groot Brittannie tot de Eur economische gemeenschap, m deeld. Bij het gesprek waren o gevolmachtigde ministers va Nederlandse Antillen, dr. E J heer, en van Suriname, mr W. L Po. Bij de Carifta zijn de Ge bestlanden in het Caraibisch g aangesloten, zoals Jamaica, Tri en Tobago, St. Kitts, St. L Antigua en Guyana. In de del zat geen vertegenwoordiger va yana. De delegatie is naar E gekomen om reeds nu uit zetten welke belangen voo gebieden op het spel staan. Zes zeventig procent van hun u bestaat uit suiker en bananen uitvoer van suiker wordt t beschermt door de speciale su overeenkomst voor het Britse g nebest terwijl die van bananen onder de algemene gemenebest preferentie. Staatssecretaris De ter heeft de delegatie meegedeeld Nederland alle begrip voor de p men van de Cariftalanden heeft.

Raffinaderi in Tilburg

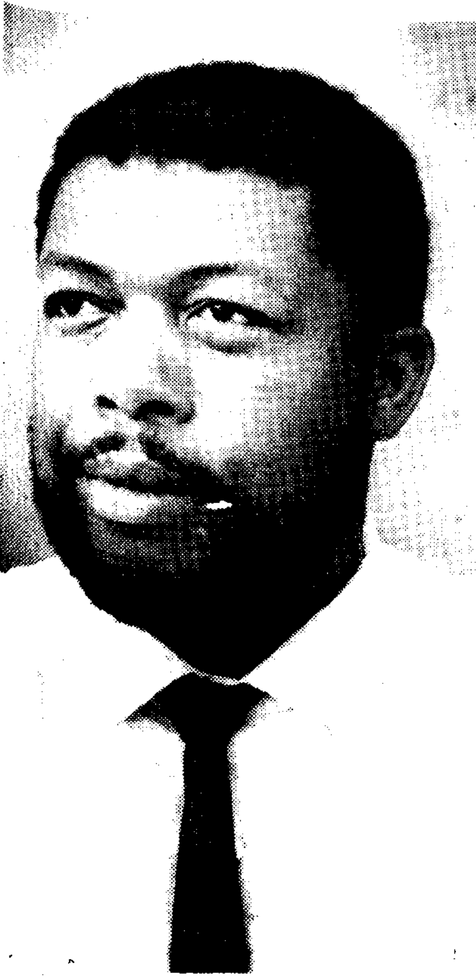
DEN HAAG – De regering h besloten medewerking te ver aan de gezamenlijke bouw door d Nederlandse staatsmijnen en Nederland nv van een petroch sche raffinaderij in Limburg. Va totale investeringskosten die wo geraamd op 350 miljoen (ned.) zullen 250 miljoen wor gefinancierd door leningen. De dewerking van de regering zal be uit een betaling van rente en aflo van maximaal 75 miljoen gulde leningen.

WILLEMSTAD – Reeds voor 30 mei was de heer H.A. Isena begonnen met het op teken-papier zetten van zijn impressie over het Brionplein, gezien vanuit Punda-zijde. Daarmee was hij nog niet helemaal klaar gekomen, toen de brand zijn verwoestend werk deed en het Brionplein een brok verleden tijd werd. Na 30 mei heeft de heer Isena alsnog het deel van de Rouvilleweg aan de tekening toegevoegd aan de hand van foto's. Deze impressie is nu in de handel verkrijgbaar als resultaat van de samenwerking tussen de heer Isena en Boek-en kantoorboekhandel G.C.T. van Dorp & Co (NA) nv.

Meisje in auto-montage en bevoegde Ant. leraar

Twee primeurs op TC St Jozef

PIETERS KWIERS
...weer terug op school....

WILLEMSTAD. — „Laten we hopen, dat het spreekwoord werkelijkheid wordt: Goed voorbeeld doet goed volgen", aldus de directeur van het technisch college Sint Jozef, C. Merkies. Hij doelt hierbij op twee opmerkelijke feiten rond zijn school: een oud-leerlng van Sint Jozef is weer op school teruggekeerd, maar nu als volledig bevoegd leraar en in de afdeling automontage heeft een jongedame de stoute schoenen aangetrokken om deze opleiding te gaan volgen. Over beide feiten vertoont de directeur zich zeer verheugd.

De heer Julio A. Pieters Kwiers is sinds het begin van dit schooljaar verbonden aan T.C. Sint Jozef. Hij is pas terug uit Nederland, waar hij de N III akte behaalde. Dit is een akte, welke bevoegdheid geeft tot het onderwijs geven in de theorievakken in de richting bouwkunde. Naast zijn lessen aan het T.C. Sint Jozef geeft de heer Pieters Kwiers ook twaalf uur per week les aan de U.T.S. „Naar mijn weten is hij de eerste Antilliaanse volledig bevoegde kracht voor het technisch onderwijs", aldus de heer Merkies, die daarbij aanstipt, dat hij de avondopleiding bedoelt.

VROEGERE BEKENDEN

De heer Pieters Kwiers heeft op zijn vroegere school nog verschillende bekenden ontmoet, die hem vroeger onderwijs gaven en die nu zijn collega's zijn. Hij is een neef van de pionier voor het technisch onderwijs „Baas" Pieters Kwiers op Curaçao, die indertijd in de beginjaren van dit type onderwijs zijn beste krachten daaraan heeft gegeven.

Zoals gezegd heeft hij de avondopleiding gevolgd met overdag het opdoen van praktijk in Nederland, inclusief de paedagogische aantekening. Op het ogenblik volgen nog verschillende Antillianen deze opleiding. Ondertussen is men in Nederland begonnen van de avondopleiding een aflopende zaak te maken en geleidelijk aan gaat men deze opleiding omzetten in een dagopleiding. Dit mede in verband met de gewijzigde instelling ten aanzien van de eisen van de leerkrachten.

MEISJE IN AUTO-MONTAGE

Een ander opmerkelijk feit was de komst van de zestienjarige Claudette Hugoosgift in de afdeling automontage. Claudette zelf had de wens te kennen gegeven, dat zij in deze richting wilde studeren. Bij wijze van uitzondering is zij meteen in de tweede klas geplaatst, waarin het vakgerichte onderwijs eigenlijk pas begint. Het eerste jaar is een algemene inleiding.

Claudette is het enige meisje tussen de ongeveer 470 mannelijke leerlingen op de dagschool, maar alles wijst er op, dat zij zich op haar plaats voelt. Zegt de heer Merkies: „Haar aanwezigheid heeft ook een grote invloed op de klas als zodanig." Deze opvatting wordt, zij het anders geformuleerd, gedeeld door de leerlingen. Zo merkte Siegfried op: „Zij antwoordt op elke vraag, maar als het haar te na komt, laat zij dat duidelijk merken."

DREMPELVREES

De heer Merkies voegt er aan toe, dat hij vast van plan is speciale faciliteiten op zijn school aan te brengen als het voorbeeld van Claudette wordt gevolgd. Al eerder toonden enige jongedames belangstelling om een praktische opleiding te volgen. Maar op het beslissende ogenblik lieten zij het afweten. „Zij moeten dan ook een hoge drempel overschrijden. Maar misschien is nu de drempel-vrees verdwenen, nu Claudette aan de dagopleiding is begonnen", merkt de directeur op.

CLAUDETTE HUGOOSGIFT
...over drempel heen...

„Angst is nog merkbaar"

Boneco organiseert werknemers handel

WILLEMSTAD. — Op dinsdag jongstleden keurde de algemene ledenvergadering de statuten goed van de op 20 augustus opgerichte Bond voor Werknemers in de Handel (Bond di Empleadonan den Comercio, Boneco). De laatste vergadering werd door 45 leden bijgewoond. In de afgelopen paar dagen zijn er nog enkele tientallen leden bij gekomen. Deze vakbond heeft het potentieel tot een van de grootste vakbonden van Curaçao uit te groeien. Men heeft inmiddels aansluiting gezocht en gekregen bij de Curaçaose Christelijke Vakcentrale.

Het bestuur bestaat uit de volgende personen: de heer Alfonso Richardson, voorzitter; de heer Richard Dafiaar, vice-voorzitter; de heer Lesley Richardson, secretaris; mej. Meredith Meyer, tweede secretaresse; mej. Nidia Nivillac, penningmeesteresse; en de heren Humphrey Minguel, Adoptie Hosé en mej. Evelyne Rijnschot, leden van het bestuur. Adviseur is de heer Hubert (Bèbè) Rojer.

Het doel van de bond is uiteraard de werknemers in de handel te vertegenwoordigen en zo goed mogelijke arbeidscondities tot stand te brengen. Het totale aantal werknemers in de handel kon men nog niet opgeven, maar zeker is dat de bond een van de grootste van Curaçao kan worden, als alles volgens plannen verloopt. Dit laatste werd meegedeeld door de heer Alfonso Richardson in het bijzijn van mej. Meyer.

BEDREIGD MET ONTSLAG

Tot nu toe heeft men van de meeste werkgevers goede medewerking gekregen. Volgens de heer Richardson is er nog een zekere angst merkbaar bij een aantal werknemers die bedreigd zouden zijn door hun werkgevers met ontslag, maar het vertrouwen van de werknemers is aan het groeien. Vooral in de zaken waar de eigenaren hun „goodwill" hebben getoond, is de belangstelling van de werknemers, die gemerkt hebben dat zij van hun werkgevers niets te duchten hebben, voor de bond groot.

Zoals bekend heeft de Curaçaose Federatie van Werknemers verschillende malen in het verleden geprobeerd om het winkelpersoneel te organiseren. Dat dit niet gelukt is, is volgens de heer Richardson te wijten aan het feit dat zij een verkeerde taktiek hebben gevolgd. **„Zij hebben teveel ondergronds gewerkt. Er bestond angst bij de werknemers en deze angst is door de wijze van werken van genoemde federatie zo mogelijk nog vergroot. Wij hebben een andere taktiek gevolgd. Wij zijn de werkgevers open tegemoet getreden. Hierdoor heeft het personeel vertrouwen gekregen."**

Van de heren Rojer en O. Semerel heeft men zeer waardevolle adviezen gekregen. Het is nog niet duidelijk hoé de werknemers georganiseerd zullen worden, gezien de uiteenlopende grootte van de zaken en aard der werkzaamheden. Van de kant van de Kamer van Koophandel heeft men alle medewerking toegezegd gekregen. Het motto van de bond is: brood, vrede, rust en waardigheid.

Amusementsavond in C.P.A.

Show in Papiamentoe, Engels en Nederlands

WILLEMSTAD — Te oordelen naar de repetities kan men zaterdag 20 september in Centro Pro Arte een avond amusement tegemoet zien op uitstekend peil, met als hoogtepunt een goochelaar die reeds vele internationale lauweren ge-oogst heeft.

De eerste tien minuten van het programma worden gebracht onder de titel: Soft light and sweet music. Inderdaad blijft het zaallicht dan nog aan en is de muziek „sweet". Meesterlijk gitaarspel van Herbert van Willigen, speels, soms romantisch, pianospel van Leo Renaud, virtuoos slagwerk van Boy Dap en als hoogtepunt de violist drs Bioderk, die na een succesvolle tournee door Europa en de Verenigde Staten even uitrust op Curacao en bereid gevonden werd in dit programma een aantal verrukkelijke semiklassieke muziekjes te komen spelen .

Na de muziek, de zang. De lichten gaan uit en een kostelijke show wordt voor het voetlicht gebracht door Raul Castillo, romantisch met semi beat begeleiding, Alta Derks, het charmante zangeresje met de gouden stem en Cedric Ridderplaat, met een grapje, een liedje en een aantal zeer knappe imitaties, zodat men de indruk krijgt dat ook Ella Fitzgerald, Eartha Kitt, Louis Armstrong en verscheidene andere artisten aan dit programma meedoen.

Als laatste nummer voor de pauze komt dan de goochelmeester Maludi. Hij is een vriend en collega van Fred Kaps en volgde ook dezelfde opleiding. Het wordt een vrij lang, bijzonder knap manipulatienummer, waarbij tijdens de repetities speciaal aandacht werd gewijd aan de achterste plaatsen. Zo is bereikt dat men overal, ook helemaal achteraan, een uitstekend zicht op de show heeft.

In de pauze zal er stereomuziek te horen zijn en onmiddellijk daarna komen Cedric en Raul voor het voetlicht met een zeer komisch nummer. Grootmeester Maludi blijft ook niet achter, want hij verschijnt na de pauze met een aantal zeer geestige goocheltrucs, waarmee hij wil aantonen dat goochelen niet zozeer een griezelige, als wel een bijzonder plezierige zaak is.

Er is in het programma gestreefd naar een paar uurtjes zorgeloos amusement op een zo hoog mogelijk peil. De plaatsen zijn niet duur. ƒ 2.—, ƒ 3.— en ƒ 5.—. De kassa is op zaterdag geopend vanaf vier uur 's middags. Op zondagmiddag van vijf tot zeven is er een speciale kindershow. Toegang ƒ 1.— en volwassenen ƒ 2.—. Het spreekt overigens vanzelf dat deze kindershow heel anders is dan het grote amusementsprogramma op zaterdagavond.

Op Bonaire

Vijfdaagse werkweek in supermarket

WILLEMSTAD. — Met ingang van oktober zal het personeel van Kralendijk Supermarket nv, waarin Henderson grote belangen heeft, een vijfdaagse werkweek krijgen. Dit gaat gebeuren op basis van een rouleersysteem.

De lonen van dit personeel zullen opgetrokken worden tot het niveau, dat van kracht is bij Henderson op Curaçao. Over deze punten is woensdagmiddag overeenstemming bereikt tussen de Algemene federatie van Bonaireaanse werknemers (AFBW) en de directie van de supermarket.

Het eigenlijke cao-overleg zal later beginnen. Men wacht het tot stand komen van een cao tussen de CFW en de Curaçaose supermarkets af. Het zier er naar uit, dat de AFBW een gelijksoortige cao wil realiseren. Het cao overleg op Curaçao zal rond november beginnen.

● De politie van Hongkong heeft aan boord van de Britse paketboot Chitral 170 kg opium en vier kg morfine ontdekt. Drie bemanningsleden zijn aangehouden.

POLITIEK PAMFLET

(Vervolg van pag. 1)

was toen niet op het kantoor en had later op de middag een bespreking gehad met vertegenwoordigers van de Algemene federatie van Bonaireaanse werknemers (AFBW) in het Flamingo-zeebad-hotel. De gedeputeerde, aldus deze bron, had een sleutel laten zitten op een kast op zijn kantoor. De gedeputeerde, zo vervolgde deze zegsman, zou nog gisteren hebben laten blijken, dat hij het een vervelende affaire vond. Hij wilde echter niet op de zaak ingaan.

Op bezoek bij Ellis

De ontwikkelingen moeten zich gisteren in een snel tempo hebben gezaghebber op bezoek zijn geweest. Later op de avond zouden statenlid en moeder bij ged. Ellis thuis op bezoek zijn geweest. van de oppositie, zouden de Statenvoorzitter en zijn moeder bij de gezaghebber op bezoek zijn geweest. Men neemt aan, om over de affaire te praten. De „Amigoe" kon gisteravond was ged. Ellis voor de „Amigoe" onvindbaar. Ook de gezaghebber was gisteravond niet Wel werd meegedeeld, dat hij vanmorgen bereikbaar zou zijn. Vanmorgen echter was ged. Ellis voor de „Amigoe" onvindbaar. Ook de gezaghebber was niet bereikbaar voor de „Amigoe"

Inmiddels heeft het raadslid Hose Frans aan de voorzitter van de eilandsraad enige vragen gesteld in verband met de gebeurtenissen van gisteren. De heer Frans wil weten of het juist is, dat de heer Abraham, vergezeld van zijn moeder en twee ambtenaren, "de kamer van ged. Ellis is binnengegaan, aldaar een kast heeft geopend en vervolgens alle documenten uit die kast verwijderd en meegenomen? " De heer Frans vraagt verder of dit gebeurd is met toestemming van het bc of van een lid van het bc? Mocht dit niet het geval zijn, dan wil de heer Frans weten "welke maatregelen het bc heeft genomen of denkt te nemen in verband met deze diefstal? ".

Mede plichtigheid

Ook wil hij weten welke maatregelen men tegen de moeder van de heer Abraham "wegens medeplichtigheid aan deze diefstal" neemt. Dezelfde vraag wordt ook gesteld ten aanzien van de ambtenaren, die er bij betrokken zouden zijn geweest. Tenslotte vraagt de heer Frans: "Zal het bc maatregelen nemen, dat de kantoorlokalen van het bestuurskantoor in het vervolg behoorlijk gesloten worden, teneinde te voorkomen, dat ongewenste elementen geen toegang kunnen krijgen? "

Aanklachten

Naar aanleiding van deze affaire heeft de heer L.A. Abraham telefonisch aan de „Amigoe" meegedeeld, dat zijn moeder vanmorgen een aanklacht heeft ingediend tegen de inhoud van het genoemde pamflet. De heer Abraham zal zelf ook een aanklacht indienen.

Desgevraagd deelde de heer Abraham mee, dat zijn moeder en hij zelf inderdaad enkele stukken in het kantoor van ged. Ellis waren gaan ophalen. Dit waren geen ambtelijke bescheiden, maar het ging om stukken, welke het persoonlijk eigendom waren van wijlen Julio Abraham, de vader van de huidige Statenvoorzitter. Een deel daarvan was reeds eerder door ged. Ellis aan mevrouw Abraham teruggestuurd, waarbij de afspraak bestond, dat mevrouw Abraham alsnog zou nagaan of er meer persoonlijke eigendommen van de overledene waren achtergebleven. Aldus de heer Abraham.

Wijlen Julio Abraham, indertijd de „sterke" man van Bonaire, persoonlijke bescheiden op zijn kantoor opborg. Na zijn overlijden waren deze stukken onder de achtereenvolgende functionarissen onberoerd blijven liggen. De weduwe Abraham had thans correcter geoordeeld deze stukken onder eigen heheer te nemen en had daarom de gedeputeerde benaderd. Van enigerlei binnendringen, zoals van bepaalde zijde wordt geinsinueerd was volgens de heer Abraham daarom geen sprake. De heer Abraham noemde de desbetreffende insinuaties dan ook volslagen uit de lucht gegrepen en schreef deze toe aan een politieke stunt.

Dit neemt niet weg, dat Bonaire op het ogenblik in rep en roer is. Alle mogelijke veronderstellingen worden geopperd. Men hecht niet overal waarde aan de verklaringen van de heer Abraham. Men houdt in bepaalde kringen vol, dat er niet alleen persoonlijke bescheiden zijn meegenomen van wijlen Julio Abraham.

WILLEMSTAD. — Het bestuur van Stichting Aguinaldo Curaçao heeft voor morgenmiddag twee uur in het Zeemanshuis aan de De Rouvilleweg en bestuursvergadering belegd. Deze vergadering wordt om half vier gevolgd door een algemene ledenvergadering. Alle aangesloten groepen en andere groepen die nog geen lid zijn, worden uitgenodigd. Dit jaar zal een prijs worden gegeven voor de beste compositie van een aguinaldo-lied in het Papiamento, om de eigen Curaçaose identiteit ook in deze liederen tot uitdrukking te brengen.

Hoger beroep F.A. en V.B. ingetrokken

Mogelijk cassatie in zaak S.B.

WILLEMSTAD. — Het hoger beroep in de strafzaken tegen de onderwijzers F.A. en V.B. is ingetrokken. Er zal in deze zaken dus geen behandeling voor het Hof van Justitie plaats hebben.

De heer A. werd door het gerecht in eerste aanleg veroordeeld tot zeven maanden gevangenisstraf, waarvan drie maanden voorwaardelijk met een proeftijd van drie jaar en aftrek van voorarrest, terwijl B. zes maanden kreeg, waarvan de helft voorwaardelijk. De heer B. is sinds begin september weer op vrije voeten, de heer A. komt over ongeveer anderhalve week vrij.

Tegen dit vonnis ging de officier van justitie in hoger beroep, waarna de beide beklaagden eveneens in appèl gingen. Beide partijen hebben inmiddels het hoger beroep ingetrokken.

Het is nog niet bekend of in de zaak S.B. cassatie aangetekend zal worden bij de Hoge Raad in Nederland. Naar verluidt is dit nog in studie. De Hoge Raad bekijkt slechts de juridisch-technische kanten van een zaak en geeft daarover een oordeel.

Agenda

ARUBA

ANTOOR AMIGOE DI ARUBA – ASSAUSTRAAT 110, TEL.: 1233. A KANTOORUREN TEL.: 1639 – 950.

VRIJDAG:

OSCOPEN:
ORANJESTAD: De Veer: 8.30 nning – 18 jaar; 12.00 Circle of ve – 18 jaar Rialto: 8.00 Villa des – 14 jaar.
BALASHI: Drive-in: 8.30 Alvarez lly – 18 jaar; 12.00 Alvarez Kelly 18 jaar.
SAN NICOLAS: Principal: 8.00 If e hollers let him go – 18 jaar 12.00 the hollers let him go – 18 jaar.

IT–GELE–KRUIS:
DAKOTA EN ORANJESTAD: Zr. rancina; NOORD EN ORANJE-TAD: Zr. Felicitas; SANTA CRUZ N PARADERA: Zr. Ludovic; SA-ANETA EN BRAZIL: Zr. Michae-; SAN NICOLAAS: Zr. Perpetua; AN PEDRO HOSPITAAL, tel.: 200.

OTICA'S:
ORANJESTAD: Oduber, tel.: 780. SAN NICOLAS: San Lucas, .: 5119.

IVERSEN:
ITZENDING:
RADIO KELKBOOM: 1.435 kilo-rioden 209 meter.
VOZ DI ARUBA: 1.325 kiloperio-en 226.4 meter.
RADIO VICTORIA: 920 kilope-ioden 326.1 meter.
RADIO ANTILLIANA: 1.270 ki-perioden 236.2 meter.
ITZENDING (RNWO)
IIDDENGOLFBAND (375 m):
19.30 - 21.10 Spaans en Engels.
21.10 - 21.30 Nederlands.

FERIA: Parochieraad Sta Cruz.
FILMVOORSTELLING: 19.15 oor de jeugd - St. Annaschool loord.
Film: Vlucht door Japan.

PORT:
BASKETBALL: 19.30 Cougar vs CA – B.kl. – baan Caribeclub; 0.30 Estrella vs Dakota – B.kl. - an Caribeclub.
BASEBALL: 19.30 Marlboro vs leineken – AA.kl. – Wilh. stadion.

HOTELS:
ARUBA SHERATON HOTEL & CASINO:
Rembrandtroom:
21.00 Show - dansen met Fred Stamer en zijn orkest.
Club Diablo:
18.00 Tita y su cumbiamba en Sheraton trio (vrijd. en zat.: Oruba Sextet).
Sheraton Discotheek:
21.00 - 02.00 (alleen donderdag, vrijdag en zaterdag).
14.00 - 18.00 (Matinee zondag) discotheek alleen toegankelijk voor leden.
MANCHEBO BEACH HOTEL:
Andycoury room:
19.00 - 22.30 Open.
Cocktail lounge:
19.00 - 22.30 Open.
Vespucci-bar:
09.00 - 01.00 open.
MANCHEBO SNACKBAR:
10.00 - 17.00/22.00 - 03.00 Open.
Arawak coffee-shop:
06.00 - 03.00 Open.
ARUBA CARIBBEAN HOTEL & CASINO:
Goffee-shop:
06.00 - 12.00/24.00 - 03.00 Open.
Klompenclub:
18.30 - 02.00 Lico Medina and his sextet.
21.30 Show - dansen met George Fasola en zijn orkest.
Bali-Bar:
19.30 - 02.00 Lico Medina and Lita Nelson y su conjunto.
CACTUS INN HOTEL:
Salon de Madrid:
11.00 - 14.00/19.00 - 23.00 Internationale keuken.
Discotheek:
09.00 - 02.00 Open. (Behalve dinsdagavond).
CORAL STRAND HOTEL:
Cadushi cave cocktail lounge:
10.00 - 03.00 Open.
Restaurant talk of the town:
Open voor dineren, muziek Flamenco guitar, Carmelo Heyer.
Moonlight grill:
19.00 Open, guitar muziek door Tale Wever en The General.
DRIJVEND RESTAURANT BALI:
10.00 - 24.00 Open internationale keuken, speciaal rijsttafel.
DE OLDE MOLEN:
Het gehele bedrijf op maandag gesloten.
RESTAURANT THE FRYING DUTCHMAN:
17.00 - 23.30 Open.
Old Dutch cocktail lounge:
Mill-O-Teque:
22.00 - 02.00 (op zaterdag 23.00 - 05.00 dansen).
BASI RUTI HOTEL:
Restaurant:
07.00 - 23.00 dagelijks open voor dineren.
Woensdag, Vrijdag, en Zaterdag vanaf 21.00 uur Steelbandmuziek.
EAGLE CLUB:
teenage corner of jungle-jive:
19.00 - 24.00 open voor tieners, dansen.
DIVI DIVI BEACH HOTEL:
Restaurant:
18.30 - 22.00 diner.
Pelicanbar:
11.00 - 02.00.
Nightclub:
20.00 - 24.00 (vrijdag en zat.tot 02.00).

TELEARUBA:
17.00 Moby Dick; 17.30 Cartoons; 18.00 Beany & Cecil; 18.30 Publ. service; 18.40 Kath. uitz.; 18.45 Nieuws Pap.; 19.00 Get Smart; 19.30 Sportnieuws Pap.; 19.45 Eng. Nieuws; 20.00 Cocktail musical; 21.00 Ned. Nieuws; 21.15 High Chaparral; 2.15 Mod Squad.

ZATERDAG

DIVERSEN:
SPORT: 16.00 Sportboys jr vs Universal jr – juniorengr. I terrein sportboys; 16.00 Estrella jr vs San Nicolaas jr – juniorengr. I – terrein Estrella; 16.00 Bubali jr vs Vitesse jr – juniorengr. II – terrein Bubali; 16.00 SCA jr vs Brasil jrs – juniorengr. II – SCA terrein.
BASEBALL: 10.00 Aruba little league vs Caguas – stadion.

In 45 min. 23 punten afgewerkt

Eilandsraad Aruba levert vlot werk

ORANJESTAD – In drie kwartier tijd heeft de Arubaanse eilandsraad zich door de 23 punten tellende agenda gewerkt. Het was een bijzonder rustige vergadering, waarbij slechts enkele vragen werden gesteld. Twee en twintig punten werden zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd, alleen bij goedkeuring van de planen voor de aanleg van het eerste gedeelte van de toeristische weg vroeg de PPA hoofdelijke stemming en werd het bestuursvoorstel met de AVP-combinatie voor 11 en 7 PPA tegen aangenomen. De heer Wijkie Maduro, die destijds tegen deze weg stemde, was er nu voor omdat hij van gedeputeerde Max Croes te horen kreeg, dat Nederland in principe bereid is de bouw van volkswoningen te Tarabana, Poschiquito en Rooi Congo te financieren. Het bestuurscollege hoopt eind dezer maand afgeronde voorstellen in te dienen, zij worden uitgewerkt door DOW.

Tegen half negen opende voorzitter O.S. Henriquez de openbare vergadering van de eilandsraad. Afwezig waren de PPA leden dr. Hubert Dennert, Virgilio Kock en dr. Gustavo Oduber, die allen in het buitenland vertoeven. Bij de ingekomen stukken werd de brief van de ambtsaanvaarding van gedeputeerde Th. Figaroa op verzoek van Daniel Leo(AVP) naar de huishoudelijke vergadering verwezen.

Bij agendapunt zes: de aanleg eerste gedeelte van toeristische weg van Malmok naar Alto Vista was de heer Wijkie Maduro(PRO) de enige spreker, die enige opmerkingen liet horen. Er was ook alle reden voor omdat hij op 29 juli tegen stemde, waardoor de stemmen staakten en het voorstel ingevolge artikel 45 van de ERNA opnieuw in stemming moest worden gebracht.

Goede voorlichting

De heer Maduro stelde, dat hij destijds tegen stemde, omdat hij meer aandacht besteed wilde zien aan de volkswoningenbouw. Hij vroeg wat het BC in deze gedaan heeft. Voorts merkte hij op, dat uit gesprekken met mensen in krotwoningen was gebleken, dat deze mensen er de voorkeur aan geven in deze woningen te blijven, omdat ze maar enkele guldens betalen en in een betere woning meer geld moeten betalen. De heer Maduro was dan ook van mening, dat het de hoogste tijd wordt, dat de mentaliteit van deze mensen veranderd dient te worden door een goede voorlichting.

Gedeputeerde Max Croes vertelde daarop de raad, dat het bestuurscollege een jaar geleden bij Nederland een voorstel voor volkswoningbouw indiende. Kortgeleden werd een brief ontvangen van vice-ministerpresident drs. Bakker dat de drie projecten voor volkswoningbouw in principe waren goedgekeurd voor financiering door Nederland. De minister verzocht het BC een nieuwe calculatie in te sturen, waaraan door DOW hard gewerkt wordt. De gedeputeerde verwacht, dat eind van de maand het voorstel kan worden ingediend. Het betreft hier de projecten voor bouw van volkswoningen te Tarabana, Rooi Congo en Poschiquito. De gedeputeerde was het eens met de heer Maduro, dat de bewoners van krotwoningen erop voorbereid dienen te worden, dat zij een betere woning kunnen krijgen. Op verzoek van de PPA vond hoofdelijke stemming plaats, waarna het bestuursvoorstel voor de weg met 11-7 (PPA tegen) werd aangenomen.

Wat betreft aanvullend krediet voor de dynamiet-opslagplaats te Seru Cucu kreeg de heer Osbaldo Croes (PPA) op zijn vraag van gedeputeerde D.G. Croes te horen, dat de drie bewakers tzt naar andere departementen zullen worden overgeplaatst. De heer Leo Chance(PPA), die het toejuichte, dat de overheid de avondcursus te Santa Cruz tot opleiding van HAVO examen wil subsidieren, kreeg op zijn vraag wat de consequenties zijn voor de Arubaanse avondmulo, van gedeputeerde Betico Croes te horen, dat deze avond HAVO alleen maar voor de mensen is, die reeds MULO diploma bezitten. Overigens was hij erg blij dat de raad deze subsidie goedkeurde, we hebben weer bewezen, dat we in een leemte kunnen voorzien, zo merkte de gedeputeerde op.

Op vragen over het Colegio Arubano deelde gedeputeerde voor onderwijs Betico Croes de heer Chance (PPA) mede, dat inderdaad meer nadruk wordt gelegd op expressie-vakken, daarom werd de eilandsraad nu benaderd met voorstellen tot uitbreiding. Wat het talen practicum betreft heeft het BC contact opgenomen met de Sticusa. De heer D.C. Mathew(PPA) die vroeg om nu ook de onderwijzers, die overdag voor de klas staan, met een avondcursus de kans te geven hun hoofdakte te halen, kreeg te horen, dat dit een landsaangelegenheid is, doch de gedeputeerde zegde toe, dat het BC dit met de landsregering zal opnemen.

Aanvullend krediet

Over het agendapunt om aanvullend krediet beschikbaar te stellen voor verhuizing van het landsontvangerskantoor, deelde gedeputeerde van financien C. Lacle mede, op vragen van Osbaldo Croes (PPA), dat DOW een studie maakt van de mogelijkheden om de hal van het ontvangerskantoor, waar het publiek moet wachten, eveneens van airconditioning te voorzien. Bij het laatste agendapunt, waarbij het BC een krediet van 67 duizend vroeg voor verbeteringen in de eilandsraadzaal, wilde het lid Osbaldo Croes (PPA) graag weten, hoeveel aan extra kredieten de eilandsraad heeft goedgekeurd en hoe de begroting 1969 er nu voorstaat. Hij begreep niet, dat er een onderhandse aanbesteding moet worden gehouden, daar het BC eerst in de begroting 1970 met krediet-aanvraag hiervoor zal komen.

De heer A. Werleman (UNA) kwam echter met het voorstel om het laatste agendapunt naar de huishoudelijke vergadering te verwijzen om een en ander nog eens te bespreken. Dit voorstel werd met algemene stemmen aangenomen, waarbij het lid E.R. Finck(PPA) zeide de procedure erg raar te vinden, doch de voorzitter stelde, dat te allen tijde een lid, ook al staat hij niet op de sprekerslijst, een punt van orde kan stellen. Niets meer aan de orde zijnde sloot de voorzitter om tien over negen de vergadering, waarvoor matige publieke belangstelling bestond.

Aldo verslaat UPA en Nesbitt wint weer

ORANJESTAD — In het Wilhelminastadion werd de softball-competitie voortgezet met twee wedstrijden. In de dameskIasse verraste Nesbitt het team van Rambler en won met 11-5. Hiervoor had Nesbitt zeven hits nodig en maakte daarnaast twee veldfouten. Daartegenover stelde Rambler een totaal van tien hits, maar eveneens vijf veldfouten. Winnende pitcher werd Margriet Angela, die een week geleden verloren had van Plymouth. Verliezende was Lila Wiersma. Aan slag was Grecia Koolman van Nesbitt de beste met twee hits in evenzovele beurten en voor Rambler was het E. Groeneveld met twee hits in drie beurten.

In de herenwedstrijd A-klasse behaalde Aldo een 10-6 zege op UPA, dat hiermee zijn tweede nederlaag van de competitie leed. Vorige week verloren zij met 6-5 van Casa Haime. Aldo had tien hits en vier veldfouten. UPA had eveneens tien hits, maar zes veldfouten. Winnende pitcher was Maiky Bislip, terwijl Nadeis Reyes voor de UPA verloor. Aan slag was Eli Kock van de UPA de beste met drie hits in vier slagbeurten en voor Aldo was dit Victor Albus met twee hits in drie slagbeurten.

De softball-competitie wordt zondag voortgezet op het terrein van Aruba Jrs te Socotoro.

Jeugdzitting V.N.

ORANJESTAD — Voor het zesde achtereenvolgende jaar organiseert de Aruba Toastmastersclub op zaterdag 25 oktober in het Cultureel Centrum een jeugdzitting van de Verenigde Naties. Deze vergadering staat onder voorzitterschap van de heer Jack Thönissen, terwijl de heer Harold Malmberg als secretaris der VN optreedt.

De commissie, die de voorbereidingen treft voor deze jeugdzitting is als volgt samengesteld: voorzitter M. F. Booi, secretaris Willy Wijffels, leden Horacio Oduber, Cor van Gaalen en Bobby Every. De scholen zijn intussen aangeschreven om deel te nemen, waarbij als te bespreken onderwerpen van deze jeugdzitting werden opgegeven: Nederland dient een motie in, dat er geen natie haar territoriaal gebied zo ver kan uitbreiden, dat hierdoor het territoriaal gebied van een ander land wordt geschonden. In dit verband zal dan gesproken worden over uitbreiding van territoriaal gebied door Venezuela, waardoor Aruba getroffen kan worden. Het tweede onderwerp is een eis van Spanje, die van Engeland teruggave eist van Gibraltar.

Actuele onderwerpen die ook zeker de belangstelling van de jeugd zullen hebben.

Limburg op Aruba

ORANJESTAD — De Limburg brengt vandaag haar eerste bezoek aan Aruba. Het officiële gedeelte bestaat maandag uit een bezoek, dat de commandant van het schip in gezelschap van overste Dijxhoorn van de marinierskazerne Savaneta aan de gezaghebber zal brengen. Morgenmiddag zijn officieren en onderofficieren de gast in de marinierskazerne Savaneta.

Voor de bemanning staan wederom de traditionele fototrips, voetbal- en volleyball-ontmoetingen op het programma. Voorts is de bemanning van de Limburg uitgenodigd deel te nemen aan een op het marine-watersportcentrum Eagle Beach georganiseerde watersportdag, aanstaande zondag met o.a. peddel-, bootwedstrijden, zeilwedstrijden en gezamenlijke nassimaaltijd. Een lokale band zal voor de muzikale omlijsting zorg dragen.

Overzicht van de "Press night", die in Aruba Lionsclub woensdagavond in Trocadero organiseerde.

Lions Aruba gastheer persvertegenwoordigers

ORANJESTAD — Vertegenwoordigers van pers, radio en televisie waren woensdagavond de gasten van de Aruba Lionsclub. Het doel van deze avond was om de persvertegenwoordigers kennis te laten maken met de club, maar vooral te danken voor de uitstekende medewerking. Voorzitter Ebby Arends stelde duidelijk, dat het niet ging om „in de krant of radio te komen" — daarvoor geniet de club reeds genoeg bekendheid bij de gemeenschap — maar wel behoort het publiek te weten, wat er met de gelden wordt gedaan.

Nadat de gasten, waaronder Lion Mauricio E. Heurey uit Quebec (Canada) door oud-voorzitter Frans Scholl waren geïntroduceerd, sprak voorzitter Ebby Arends woorden van welkom. Hij was voldaan, dat een oude traditie van de Lions om een avond voor de pers te houden, in ere hersteld werd. Oud-gouverneur Oscar Marugg gaf daarna een uiteenzetting van het Lionisme, waarna Erwin Oehlers uitvoerig inging op de plaats en activiteiten van de Lionsclub in de Arubaanse gemeenschap. Belangrijk noemde hij het dat de Lion daarbij met twee wapens strijdt: service en fellowship. De enorme groei van Lions International, welke in 1917 door Melvin Jones werd gesticht met 800 leden, tot de hedendaagse grootte van 906.000 leden in 145 landen en gebieden en 23.000 clubs, de grootste service-club-organisatie van de wereld, bewijst wel dat er velen achter dit streven staan. Wat Aruba betreft haalde hij vele activiteiten aan, waaronder het feit dat dit jaar voor de achtste maal een huis verloot wordt. Later op de avond voegde de heer Joop Brattinga hieraan nog toe dat aannemer Machi Arends op de hoek van de Beaujonstraat met de bouw van dit huis was begonnen. De loterij loopt goed; van de 320 boekjes met loten zijn er nog maar 34 over.

DIENENDE TAAK

De heer Oehlers vergeleek tot slot de dienende taak van de Lions met die van de pers en deed een beroep op de pers dezelfde medewerking te blijven geven. Nadat Milo Daal verslag van de gezondheidscommissie had uitgebracht, waarbij bleek dat afgelopen maand voor meer dan 600 gulden aan voedselpaketten werden gegeven, alsmede kleding en een wielstoel, bood voorzitter Ebby Lions de persgasten een herinnering aan deze avond. Hij deelde nog mede, dat op 15 oktober de club Verenigde Naties-dag zal vieren en dat inmiddels in verband met bepaalde aktiviteiten hiervoor contact was opgenomen met de Nederlandse delegatie bij de VN. Aan de Lions Ad Grandia en Joop Ooms werden 100 procent onderscheidingen uitgereikt, terwijl laatstgenoemde officieel als penningmeester van de club werd geïnstalleerd. De heer Adolf Gröder ontving een fraaie plaquette voor zijn uitstekend werk als voorzitter van de health en welfare commissie. Tot slot van de vergadering sprak de heer Jantchi Tromp woorden van dank en verklaarde dat de eerste kennismaking met de Lions hem uitstekend bevallen was.

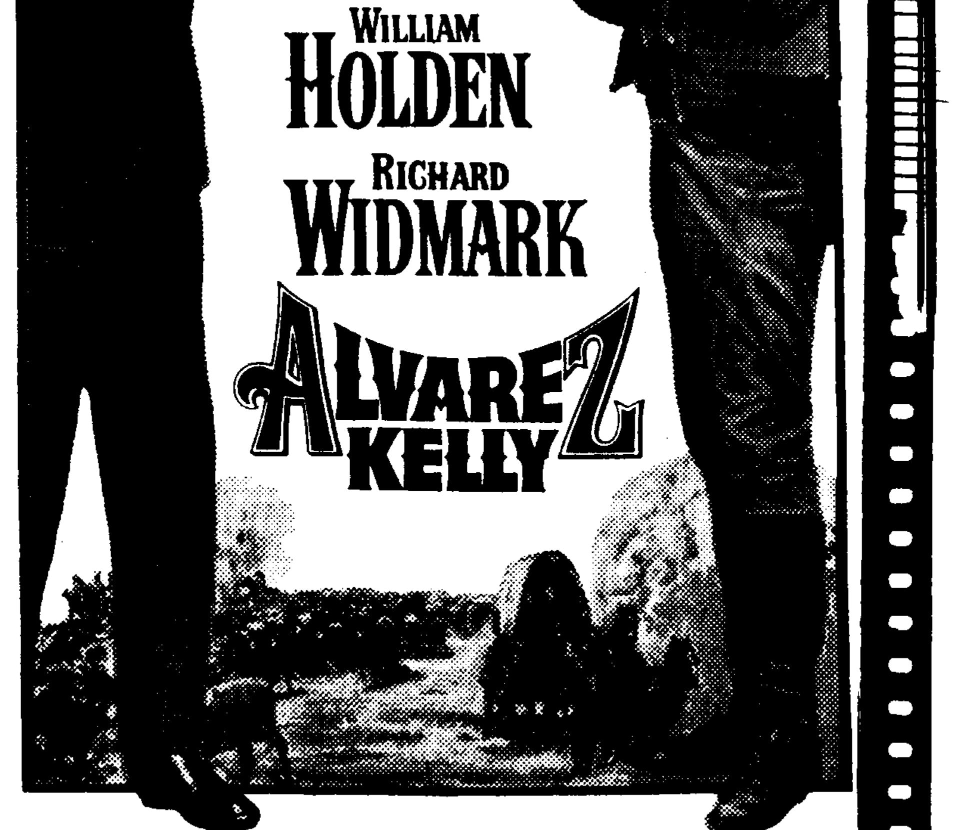
President Soeharto: Amnestie voor Westirianezen

DJAKARTA — President Soeharto van Indonesië heeft in Djadjapoera de toezegging gedaan, dat amnestie zal worden verleend aan alle Westirianese opstandelingen, die vrijwillig naar hun haardsteden terugkeren. Generaal Soeharto sprak in de Westirianese wetgevende vergadering tijdens een plechtigheid, waarbij West-Irian tot provincie werd uitgeroepen met dezelfde administratieve autonomie als de 25 andere provincies van Indonesië.

Soeharto vermeldde in het bijzonder papoea's, die betrokken waren bij de opstand te Enarotali en Waghete, in het gebied van de Wisselmeren en de volgelingen van Lodewijk Mandatjan en Frits Awon, in het bergachtige gebied van de Vogelkop.

Hanso Henricus Schotanus à Steringa Idzerda werd door eigen vuur verteerd

TRAGIEK VAN EEN OMROEP-PIONIER

Vijf november 1919 ging de geschiedenis in als de dag waarop Idzerda de radio-omroep uitvond. Op die dag namelijk werd het oog getroffen door een forse advertentie in de Nieuwe Rotterdamsche Courant, waarin de Haagse ingenieur Hanso Henricus Schotanus à Steringa Idzerda zijn eerste omroepprogramma annonceerde. De geschiedvorsers vermoeden dat dit tevens het allereerste radioprogramma ter wereld was. Maar hoe dan ook, het was in ieder geval de geboorte van onze hedendaagse radio. Idzerda, zoals hij kortheidshalve genoemd wordt, pakte de zaak grootscheeps aan. In zijn advertentie sprak hij meteen al van een „Soirée Musicale", bestaande uit ten minste tien populaire nummers, waarvan het ferme lied „Turf in je ransel" het eerste was. „Het programma wordt gegeven met behulp van een pathefoon door middel van een Philips Iduret Generatorlamp", aldus Idzerda, die er aan toevoegde: „Iedereen die in het bezit is van een eenvoudig Radio-ontvangtoestel kan deze muziek rustig thuis hooren".

WONDER

Meer dan een handjevol onverschrokken etherbestormers kunnen die allereerste radiobezitters niet geweest zijn. Op zes november, toen het grote wonder zich voltrok, moeten zij zonder uitzondering de koptelefoon over de oren getrokken hebben en net zo lang met spoelen, koperen draaicondensators en hels gloeiende radiolampen geworsteld hebben tot zij vroeg in de avond met z'n allen op 670 meter in ademloze spanning zaten te wachten op wat er zou gaan gebeuren. En jawel hoor, vanuit het technisch bureau „Ned. Radio-Industrie" in de Haagse Beukstraat werden de roepletters PCGG hoorbaar en verwelkomde Idzerda de allereerste radioluisteraars. De omroep was er, zij het in een bijzonder pril stadium.

Radio was er al veel eerder. In 1895, zo leert ons de geschiedenis, werd de mogelijkheid van draadloze verbindingen via ethergolven reeds proefondervindelijk aangetoond. In 1901 slaagde als eerste Marconi er in om met een vonkzender een draadloze verbinding tot stand te brengen tussen Cornwall in Engeland en New Foundland in Amerika. In 1906 wist de Amerikaan Lee de Forest een bruikbare toepassing te vinden voor het zogenaamde Edison-effect, dat zich in de toen bekende gloeilampen voordeed. Hij voorzag zo'n lamp van een drietal elektroden, waardoor hij in staat was om met de aldus ontstane triodebuis zwakke stroompjes te versterken. In 1913 kwam de Oostenrijker prof. Meiszner op de gedachte om met zo'n triodebuis een radiogolf op te wekken en in 1915 ten slotte gelukte het om deze „draag"-golf zodanig te moduleren dat je er geluid mee kon overbrengen. Dat was het begin van de radiotelefonie en daarmee kwam behalve de fluittonen van de morsetelegraaf ook de menselijke stem in de ether.

„WIRELESS"

Idzerda, in 1885 geboren in het Friese plaatsje Weidum, had inmiddels op 29-jarige leeftijd in Den Haag het technisch bureau „Wireless" opgericht, waar hij voornamelijk ten behoeve van leger en marine draadloze telegraaf-apparatuur vervaardigde. Hij zag onmiddellijk de enorme mogelijkheden van de radiobuis, maar beschikte niet over de technische hulpmiddelen om zo'n buis te maken. Daarom besteeg hij de trein naar Eindhoven, waar Anton Philips bekendheid genoot door zijn fabricage van gloeilampen. Daar de oudste radiobuizen weinig meer waren dan een doodgewone lamp met wat primitieve metaalwaren rond de gloeispiraal, zou Philips er geen moeite mee hebben om zo'n buis te vervaardigen. Philips zelf echter vond dat een lamp licht behoorde te geven en niet meer dan dat, maar dr. G. Holst en ir. E. Oosterhuis van Philips' Natuurkundig Laboratorium wilden het wel eens proberen. In mei 1918 verscheen de Philips-Ideezet gloeilampdetector op de markt, om precies te zijn voor f 12,50 per stuk. Kort daarop, op 14 augustus 1919, verleende de toenmalige minister van Waterstaat de eerste twee zendvergunningen. De ene ging naar het Philips' Natuurkundig Laboratorium, dat de roepletters PCJJ kreeg, de andere naar Idzerda, die onder de roepletters PCGG zou gaan zenden. Idzerda ging meteen aan de slag. Over Philips-experimenten is niets bekend. De roepletters PCJJ werden pas in 1927 gebruikt voor proefuitzendingen naar het toenmallige Indië.

EERSTE

Voor zover valt na te gaan, is Idzerda de eerste geweest die radio-omroep in de werkelijke zin van het woord is gaan bedrijven. Hij maakte zijn programma's tevoren bekend en richtte zijn uitzendingen tot een kring van luisteraars, waarmee werd voldaan aan de meest wezenlijke voorwaarden voor radio-omroep. Het buitenland volgde geruime tijd later. In het in 1966 verschenen standaardwerd van de Amerikaan prof. Erik Barnouw, getiteld „A tower in Babel", wordt vermeld dat er op 31 augustus 1920 in Detroit het station 8 MK in de lucht kwam, dat zich beperkte tot het geven van verkiezingsuitslagen. Op 1 september 1922 kwam in Duitsland de eerste omroepzender in bedrijf en op 14 november van dat jaar volgde in Engeland de eerste uitzending van de BBC.

Idzerda was intussen reeds een vertrouwde stem in de ether. Tot eind 1924 verzorgde hij tweemaal per week een uitzending, waarvan hij de kosten grotendeels zelf moest dragen. Zo af en toe kreeg hij wat toegeschoven vanuit de nog betrekkelijk kleine kring van luisteraars, van wie de meesten waren georganiseerd in de in 1916 opgerichte Nederlandsche Vereeniging voor Radiotelegrafie. Daarin vormde zich een groep, die een omroepfonds wilde stichten om Idzerda financieel bij te staan. De bedoeling was dat ieder lid een jaarlijkse omroepbijdrage van f 1,50 zou betalen. Dit leidde op 8 februari 1923 tot de opening van De Nederlandsche Omroep, die voor zijn uitzendingen voorlopig eenmaal per week de Idzerda-zender zou huren. Die allereerste omroeporganisatie telde ruw geschat zo'n 2500 leden. In het maandblad van de NVVR „Radionieuws" van 9 februari 1923 vinden we een treffend lofdicht op de zojuist geopende omroep, vervaardigd door de heer O. G. Bloys van Treslong uit Ede. De slotstrofe luidde:

„Hoera dus op deez' openingsavond
Van 't genererend verstation
Dat reeds zijn radiolied deed hooren
Voordat een ander nog begon".

Het Haagse dagblad „Het Vaderland" schreef:

„Na zorgvuldig instellen werd het geluid zuiverder en zuiverder en bereikte de kwaliteit van een zeer goede grammofoon". Waarbij we volledigheidshalve willen aantekenen, dat zelfs de allerbeste grammofoon uit die dagen weinig meer liet horen dan wat murmelend gekras, waarin men met moeite flarden muziek herkende.

Via de Idzerda-zender werd op 15 november 1923 het eerste hoorspel aangekondigd. De Nederlandsche Omroep schreef een wedstrijd uit voor een „Radio-tooneelspel".

De beschrijving die bij deze gelegenheid werd gegeven van de voorwaarden waaraan een hoorspel moest voldoen, geldt nog steeds en is kenmerkend voor de toenmalige visie op de mogelijkheden van het medium radio-omroep. 'Het **woord'**, aldus een advertentie, „moet zóó krachtig zijn, dat men de actie niet **behoeft** te zien". De eerste prijs in deze hoorspelwedstrijd werd gewonnen door de nog jeugdige Willem Vogt uit Blaricum, die later de grote pionier zou worden van de AVRO en zelfs nu nog op hoge leeftijd bij de NOZEMA werkzaam is. Zijn spel „Nieuwjaarswensch" voor Thomasvaer en Pieternel, gespeeld door het echtpaar L. F. Radiolantino en H. F. Radiolette (vermoedelijk het Rotterdamse echtpaar Wijnbergen-Knap) werd uitgezonden op donderdag 3 januari 1924 en leverde hem welgeteld ƒ 15 op, alsmede een „Nutmeg-condensator van 43 platen met knop", beschikbaar gesteld door de nog bestaande firma Velthuizen in Den Haag.

JAZZBAND

Op 24 april 1924 kondigde Idzerda het optreden aan van een echte jazzband — we leven ten slotte in de roary twenties —, de „Syncopated Harmony Four" onder aanvoering van Herman Waagenaar. In de maanden juli en augustus begon Idzerda de populaire Kurhaus-concerten uit te zenden. Hij huurde een speciale telefoonlijn van de PTT om zijn microfoon in het Kurhaus met zijn zender in Den Haag te verbinden. Deze Kurhaus-concerten en meer in het bijzonder de microfoon die hij gebruikte, leidden rechtstreeks naar zijn financiële ondergang.

Laten we vooropstellen dat Idzerda in de bijna vijf jaar dat hij zeker tweemaal per week een uitzending verzorgde een vrij compleet stramien voor onze hedendaagse radio-omroep heeft opgezet. Zijn uitzendingen bevatten gesproken woord, grammofoonplaten, een regelmatig live-optreden van „het Radiostrijkje" en later van andere ensembles, hoorspelen en kort voor zijn ondergang zelf Kurhaus-concerten. Hedendaagse programmamakers zouden zijn programmakeuze rangschikken onder het hoofdstuk „licht gevarieerd". Idzerda wilde zijn luisteraars alleen maar vermaak bieden. Radio was immers nog een hobby voor een handjevol technisch onderlegde naturen.

Op 11 november 1924 kwam het einde. De Kurhaus-concerten vergden zo veel van Idzerda's toch al zwakke kas, dat zijn bedrijf, dat hij helemaal in zijn radio-omroep had betrokken, failliet ging. Zijn zendmachtiging werd ingetrokken, zijn zender die volgens zijn eigen zeggen een reikwijdte had van 400 km en zelfs tot ver in Engeland werd ontvangen, waar hij financieel werd gesteund door de Daily Mail en het radiotijdschrift 'Wireless World', zou voortaan zwijgen.

Idzerda ging de vergetelheid in, te meer daar intussen andere en beter georganiseerde omroeporganisaties op het toneel verschenen. De oorzaak van Idzerda's ondergang is des te tragischer, omdat ze rechtstreeks verband hield met zijn pionierschap. Idzerda wilde radio maken, terwijl de techniek er nog niet rijp voor was. De primitieve microfoon waarin hi' sprak en die hij gebruikte om het geluid van zijn grammofoon op de zender over te brengen, deed hem de das om. Het was een microfoon zoals die toen en tegenwoordig nog in de hoorn van een telefoon te vinden is, absoluut ontoereikend om er muziek mee op te nemen. Betere microfoons bestonden er eenvoudig niet, omdat er geen vraag naar was. Pas enkele jaren later zou de industrie ten behoeve van de radio-omroep de aanzienlijk betere Reisz-microfoon ontwikkelen, maar toen was het voor Idzerda al te laat. Het blikkerige geluid van zijn uitzendingen begon de luisteraars op den duur — toen het nieuwe eraf was — te vervelen. De omroepbijdragen liepen terug en Idzerda ging voor de bijl. Dat betekende ook het einde van De Nederlandsche Omroep van de NVVR, die voor haar uitzendingen aangewezen was op de Idzerda-zender.

Op 1 augustus 1923 had de toenmalige minister van Waterstaat G. J. van Swaay een oproep in de Staatscourant geplaatst, waarin liefhebbers voor een zendmachtiging verzocht werd zich te melden. Er kwamen 23 reacties binnen. Een daarvan was de Nederlandsche Seintoestellen Fabriek in Hilversum, die in 1924 alle omroepactiviteiten overdroeg aan de Hilversumsche Draadloze Omroep (HDO), die op 1 maart 1926 een zelfstandige stichting werd. De NSF beperkte zich tot het beheer van de zender. Begin 1927 werd de HDO omgezet in de stichting Algemeene Nederlandsche Radio Omroep (ANRO), die tegen het eind van dat jaar werd samengesmolten met de Nederlandsche Omroep Vereeniging, welke combinatie als AVRO op 1 januari 1928 haar werkzaamheden begon. Rekent men via al deze organisaties terug naar 21 juli 1923, toen de NSF haar proefuitzendingen begon, dan is de AVRO de oudste omroepvereniging. Neemt men, wat zij zelf echter niet doet, de eerste januari 1928 als geboortedatum, dan is zij op de TROS na de jongste zuil. Want de NCRV begon op 24 december 1924, de VARA volgde op 7 november 1925, de KRO kwam op 24 november 1925 en de VPRO ten slotte op 30 mei 1926.

Aanvankelijk werd gebruik gemaakt van de NSF-zender. Op 22 oktober 1927 werd in het Noordhollandse Huizen een tweede omroepzender in gebruik genomen, waarmee de programma's van de KRO en de NCRV werden uitgezonden. Merkwaardigerwijs delen deze twee omroepverenigingen ook vandaag nog dezelfde zender, zij het dan dat die zender sinds het eind van de jaren dertig in het Utrechtse IJsselstein staat.

VERGETEN

Terwijl andere en meer bekende omroeppioniers, als bijv. pastoor Perquin bij de KRO en Willem Vogt bij de AVRO, vele tienduizenden luisteraars om zich verzamelden toen de omroep langzaam maar zeker volwassen werd, raakte à Steringa Idzerda steeds meer in vergetelheid. Zijn vele vrienden en bewonderaars hadden hem in de steek gelaten. Philips, die zijn eerste produkten van elektronenbuizen voor een belangrijk deel te danken had aan de technische inzichten van Idzerda, wist hem na jarenlange samenwerking op onverkwikkelijke wijze talrijke patenten afhandig te maken. Idzerda bleef vergeten achter, maar hij was er de man niet naar om verbitterd te zijn. Hij bleef de onverzettelijke idealist die hij altijd was geweest en al leidde hij een teruggetrokken bestaan, hij benutte iedere minuut van de dag voor het uitleven van zijn veelzijdige interessen. In 1940, toen de Duitse bezetting ook aan zijn laatste illusies een einde maakte, schonk hij zijn zender aan het Postmuseum in Den Haag. In 1944 werd hij door de Duitsers standrechtelijk gefusilleerd, toen hij werd aangetroffen op het lanceerterrein voor V-2's in de Wassenaarse duinen, waar hij naar onderdelen zocht van de toen nog uiterst geheime raketten.

GRONDLEGGER

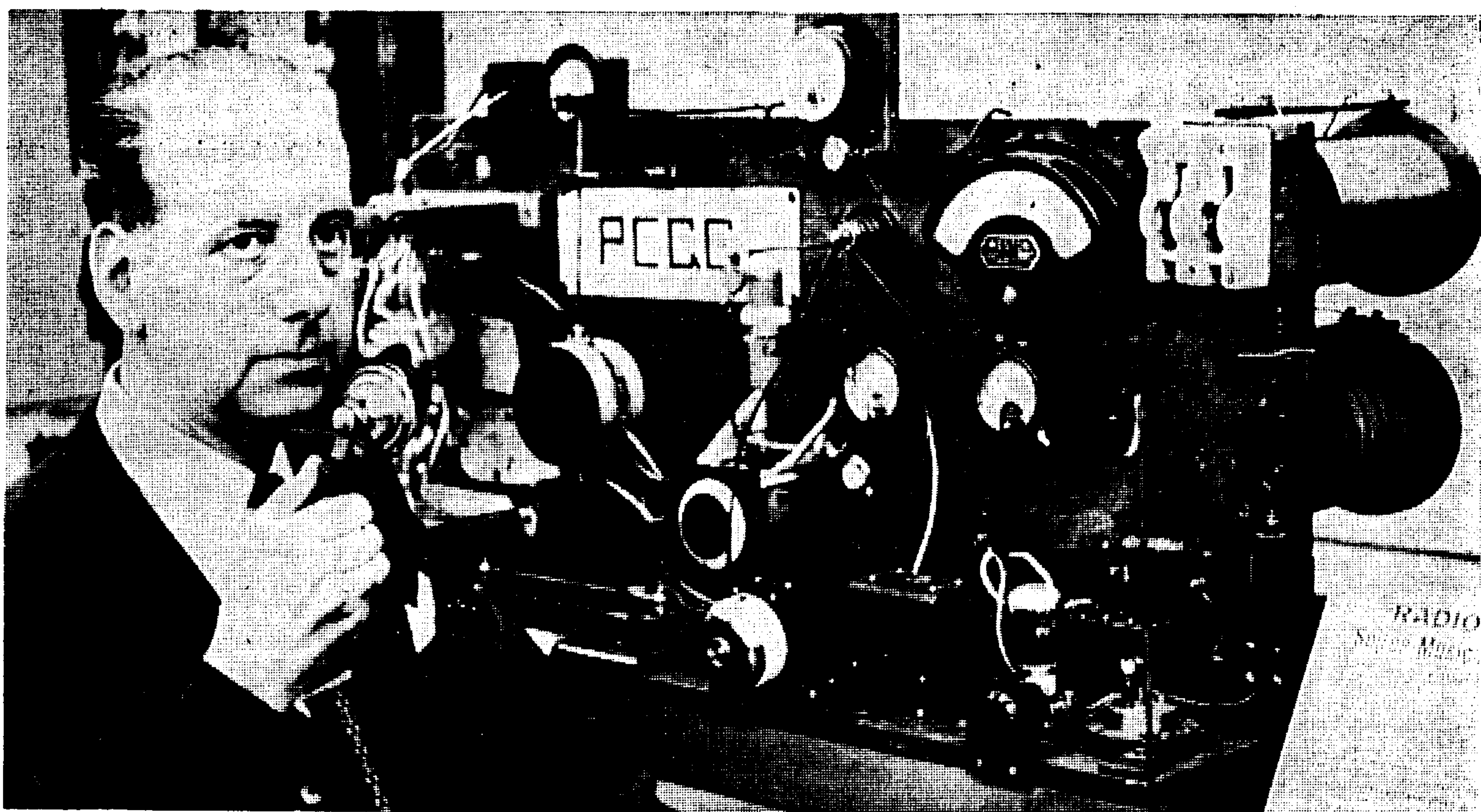
Zonder af te doen aan de enorme verdiensten van de andere omroeppioniers komt aan Idzerda de eer toe de grondslagen gelegd te hebben voor de radio-omroep. In zijn meest roemrijke dagen werd hij door vrienden en bekenden 'De Machtige' genoemd. Hij was het die een buitengewoon waardevol communicatiemedium ontsloot en het moet gezegd worden dat hij daarbij niets en niemand uit de weg ging. Zijn visie op de loop die de ontwikkeling van de omroep zou nemen, was even geniaal als de spitsvondigheid waarmee hij de jongste technische vindingen op het gebied van radio wist toe te passen. Maar — en dat was zijn grote tragiek — hij werd door zijn eigen vuur verteerd voor hij de kans had gekregen zijn pionierswerk te consolideren.

RUUD GROEN

50 jaar radio-omroep - in Nederland -

Min of meer feestelijk, maar in ieder geval niet onopgemerkt, wordt in november het vijftigjarig bestaan van de radio-omroep in Nederland gevierd. Op 6 november 1919 immers was het de Haagse ingenieur Hanso Henricus Schotanus à Steringa Idzerda, die onder de roepletters PCGG met een zelfgebouwde zender het allereerste radioprogramma in Nederland en naar men aanneemt ook het allereerste radioprogramma ter wereld uitzond. Dat was het begin van vijftig jaar radio-geschiedenis. Vooral over Idzerda en zijn zender schrijft in nevenstaande artikelen onze redacteur Ruud Groen.

Idzerda's zender nog steeds niet verstoord

De heer P. A. de Boer bij de nog werkende radiozender van Idzerda, sprekend door dezelfde microfoon waarmee op 6 november 1919 het allereerste radioprogramma werd aangekondigd.

In een bovenzaal van het Postmuseum in de Haagse Zeestraat staat de radiozender, waarmee Ir. H. H. S. à Steringa Idzerda op 6 november 1919 het eerste radioprogramma ter wereld uitzond. De man die er alles van afweet is de heer P. A. de Boer, adjunct-conservator van de afdeling elektrotechniek van het museum, die in zijn vrije uren een boek heeft geschreven over het leven en het werk van Idzerda. Dat boek, getiteld „à Steringa Idzerda, de pionier van de Radio-omroep" en uitgegeven door de Mulderkring in Bussum (96 pagina's, 64 afbeeldingen, kosten f 5), heet een bijdrage te zijn aan het vijftigjarig jubileum van de radio-omroep in Nederland. Menige bezoeker van het Postmuseum krijgt de heer De Boer of anders een van zijn assistenten zo gek om plaats te nemen bij de Idzerdazender en het volk andermaal te laten zien — en vooral te laten horen — dat het ding nog steeds werkt.

De heer De Boer, die ons een belangrijk deel van het feitenmateriaal verschafte voor de nevenstaande levensbeschrijving van Idzerda, verricht daarvoor een serie haast rituele handelingen. Allereerst steekt hij een grootformaat sterkstroomstekker in een stopcontact op de plint. Vervolgens begeeft hij zich naar een schakelbord, waarop hij een hefboom overhaalt die een zeer ouderwetse omvormer aan het draaien brengt. Aan deze omvormer ontspruit een grote hoeveelheid gelijkstroom, die hij door middel van een draaiweerstand eerst op precies dutzend volt brengt alvorens hem met een andere hefboom prijs te geven aan de anode van de Philips-Ideezet zendbuis, waarvan de kathode-draden intussen onheilspellend zijn gaan gloeien. Kleine lampjes, bevestigd aan een dummy-antenne, bewijzen vervolgens dat er zo'n 150 watt aan enrgie wordt uitgestraald. Voor de liefhebbers zij vermeld, dat de twee parallel geschakelde Philips Vapotron zendbuizen, die in onze Nederlandse middengolfzenders in IJsselstein worden gebruikt, bij een anodespanning van tien kilovolt ieder 60 kilowatt zendvermogen leveren. En daarmee zijn ze nog niet eens de krachtigste zendbuizen die er op het moment bestaan.

De heer De Boer heeft inmiddels een belendende Idzerda Deka Ontvanger „Superieur" (1923) ingeschakeld, waarop vijf malle kogelronde radiobuizen helder beginnen te gloeien. Eerst dan gaat hij terug naar de zender, neemt nagenoeg dezelfde rechte koetsiershouding aan waarmee Idzerda zelf — blijkens de foto's — achter de knoppen zat en spreekt enkele woorden in een voorhistorische microfoon uit de dagen dat spreken en luisteren bij de telefoon nog via twee afzonderlijke kelkjes geschiedde. Zijn stem klinkt uit een antieke luidspreker alsof hij zichzelf in een blikken bus heeft opgesloten. Daarna legt hij een oude schellak plaat op de pathefoon, zwengelt geruime tijd, en plaatst de naald in de groef. Aan de arm van de pathefoon is een dikke rubber slang gemonteerd, die de krasserige klanken van Koos Speenhoff naar eenzelfde soort reeds eerder beschreven telefoon-microfoon overbrengt. Voor de uitzendingen van „het Radio-strijkje" en later van de Kurhaus-concerten maakte Idzerda eveneens gebruik van dit type koolplaat-microfoon, die hij ter verbetering van de gevoeligheid voorzien had van enorme kartonnen toeters. Ze staan er nog. En wat er ook te zien is (Idzerda was in vele opzichten een radio-pionier), is het rode licht dat tijdens de uitzendingen in zijn studio brandde en waarbij het bordje „Brandt dit licht, dan:.. koppen dicht!" een veelzeggend bewijs is van Idzerda's opvattingen over studiodiscipline.

„Het is zo half en half een frequentie-gemoduleerde zender", zegt de heer De Boer. „Helemaal precies kun je het niet zeggen en ik maak me sterk dat zelfs Idzerda het verschil tussen frequentiemodulatie en amplitudemodulatie niet helemaal geweten heeft. Hij heeft min of meer op goed geluk zijn microfoon in de zender gehaakt; je moet rekenen dat er in zijn dagen nauwelijks iets bekend was over de techniek van telefoniezenders. Wat die zendbuis betreft (het ding staat nog steeds als een in glas gevatte straalkachel te gloeien) daarvan hebben we er nog een paar in voorraad. Philips maakte ze in samenwerking met Idzerda. Vandaar het woord Ideezet, dat niets anders is dan de eerste drie letters van zijn naam voluit geschreven. In de advertentie waarmee hij op 8 november 1919 zijn eerste uitzending aankondigde wordt gesproken van een „Philips-Iduret Generatorlamp". Ik neem aan dat dit een drukfout is, temeer daar Idzerda's handschrift bepaald geen schoonschrift was".

Er hangen ook foto's. Een daarvan laat Idzerda zien temidden van zijn spullen. Daar zit hij op de zendspoel, terwijl naast hem een van zijn eerste omroepmedewerkers krachtig het woord richt tot de microfoon, die in een hoek van het vertrek schuilgaat in een kartonnen trechter. Dat moet een geweldige tijd geweest zijn, denk je als transistorbezitter. Van de legendarische NSF-zender in Hilversum en van de grote omroepzender in Huizen weet je niets meer. De twee werkelijke wereldberoemde Doherty-zenders, die zelfs de Duitse bezetters niet durfden te ontmantelen, heb je gezien toen ze enkele jaren geleden nagenoeg waren afgebroken. Maar het koelwater van hun zendlampen werd het gehele zendgebouw verwarmd. Dat ze moesten verdwijnen, zeiden de technici, kwam gewoon omdat ze door hun hoge stroomverbruik wat duur werden in het gebruik. Kwalitatief konden ze zich na meer dan twintig jaar nog ruimscheots meten met de meest moderne middengolfzenders. Daarvan staan er nu twee in IJsselstein. Grijze kasten, met wat signaallampjes er op.

Een weinig spectaculair symbool van de enorme sprong die de radiotechniek sinds Idzerda genomen heeft.

R. Gr.

Idzerda's kinderen over hun vader: Hij was 'n dominerende persoonlijkheid

„Er is zelfs een tijd geweest, dat Idzerda weer terugkwam in de ether. Dat was, geloof ik, in de jaren '28-'29, toen hij opnieuw een zendmachtiging kreeg. Zijn uitzendingen waren iedere zaterdagnacht van twaalf tot twee en werden druk beluisterd. Allerlei mensen begonnen hem ineens weer op te bellen en hij kreeg stapels brieven. Zijn oude droom scheen weer een beetje werkelijkheid te worden en zijn oude glorie herleefde. Het schijnen gezellige programma's te zijn geweest. Hij was een begaafd causeur, die tussen de plaatjes door vlotte verhalen kon ophangen over de meest uiteenlopende onderwerpen. Ook lardeerde hij zijn programma's vaak met mopjes, die steeds ondeugender werden naarmate het nachtelijk uur vorderde. Ook maakte hij in zijn uitzendingen reclame voor sigaren, taarten en allerlei andere produkten van plaatselijke winkeliers. Ik vraag me af of hij misschien ook de eerste is geweest die radioreclame heeft uitgezonden".

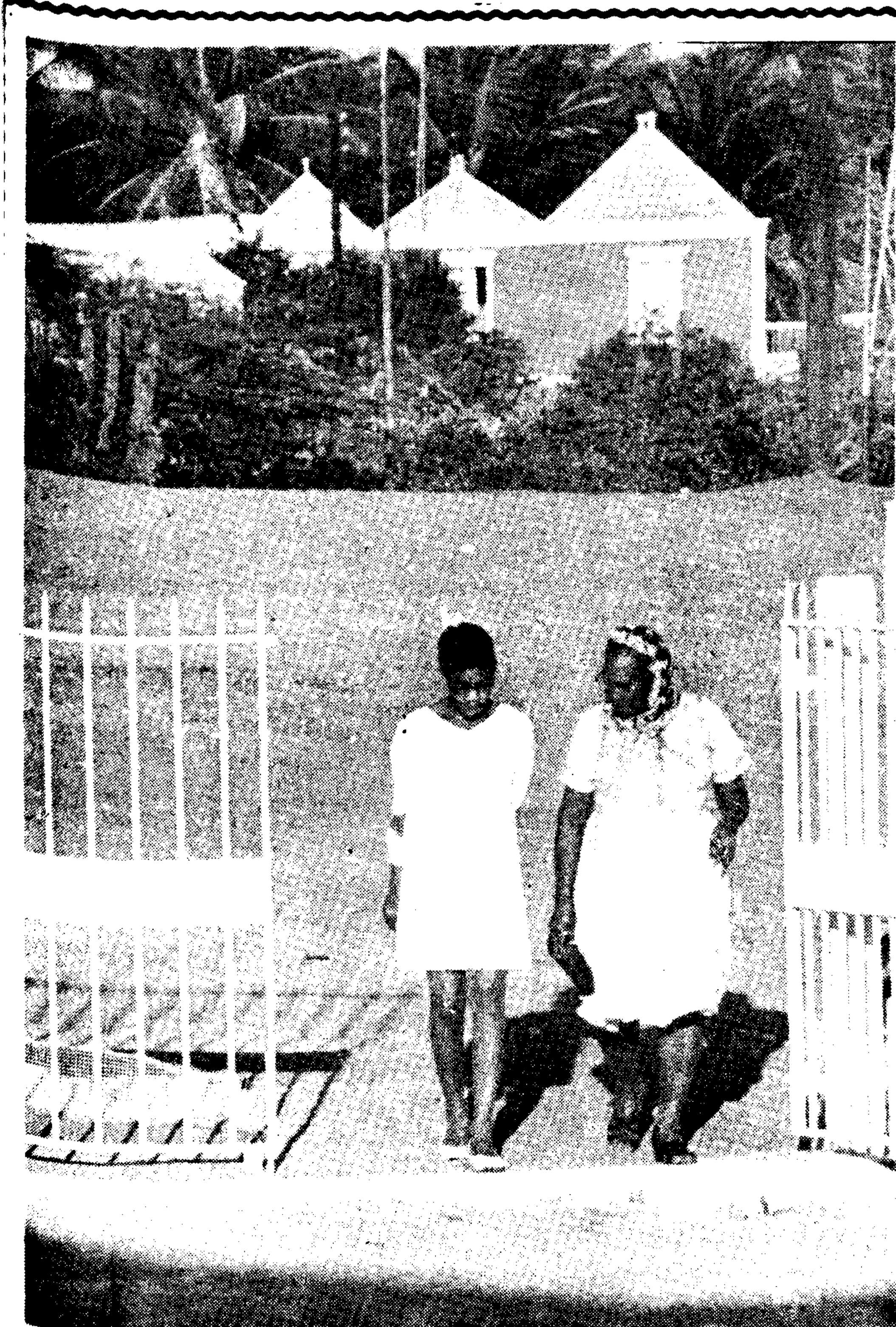
Dat zegt mevr. A. van Apeldoorn-Schotanus à Steringa Idzerda, die onder de rook van Philips in Eindhoven woont. Ze is een van Idzerda's vier kinderen en ze herinnert zich haar vader als een imponerende figuur. „Een meter twee en negentig lang en in zijn hele optreden wat je noemt een grand seigneur. Een man met allure, Hoffelijk, maar onverzettelijk. Typisch Fries. Alles wat hij ondernam deed hij grondig en met een bijna griezelig gevoel voor perfectie. De ontvangtoestellen die hij in zijn bedrijf vervaardigde, weerspiegelden 'n alles die haast pijnlijke aandacht voor het detail. Als er klanten met klachten waren, dan ging hij daar meestal persoonlijk op af. Op de duur was hij bijna dagelijks onderweg. Dan reed hij in zijn Nash desnoods naar de Achterhoek om het euvel te herstellen. Dat gebeurde vaak midden in de nacht, ongeacht of het sneeuwde of dat je geen hand voor ogen kon zien wegens de mist.

Als we een autotocht maakten, dan gebeurde ook dat met grote grondigheid. Dan moesten we minstens een half uur voor het vertrek al instappen en dan gooide vader de motorkap open om alles zeer nauwgezet na te kijken. Maar dan reden we ook via de Afsluitdijk tot ver in Friesland toe en keerden we in het holst van de nacht weer in Den Haag terug. Hij was in vele opzichten een opmerkelijk man. Hij bezat een levendige fantasie en kon zeer boeiend schrijven. Een tijd lang heeft hij in zijn uitzendingen een stripverhaaltje voor kinderen gebracht. Een soort klokje van zeven. Dat schreef hij zelf en hij las het ons eerst voor alvorens hij ermee achter de microfoon ging zitten".

„Hij had bijzonder veel sterke kanten", zegt zijn zoon ir. A. B. Schotanus à Steringa Idzerda, die als elektro-technisch ingenieur bij de Europese Gemeenschappen in Brussel, „maar hij bezat geen spoortje handelsgeest. Daar was hij misschien te rechtschapen voor, te eigenzinnig ook. Zonder enige twijfel was hij een dominerende persoonlijkheid, recht op de man af en met het hart op de tong. Ik weet niet of hij veel werkelijke vrienden heeft gekend. Toen hij ten slotte alleen kwam te staan, waren er in ieder geval niet veel van over. Hij heeft zich gedesillusioneerd teruggetrokken, maar hij was een te wijs man om verbitterd te zijn. Hij leefde in een ivoren toren, zonder echter zijn belangstelling voor de dingen om hem heen te verliezen of zijn enorme werklust prijs te geven. Ik ben het met u eens dat hij een tragische figuur was, maar dan van een grootse tragiek. Mijn vader stamde uit een eeuwenoude Friese artsenfamilie en dat Friese bloed heeft zich nooit willen verloochenen. Hij heeft zich zelfs niet door de Duitsers laten intimideren, toen hij uit pure persoonlijke belangstelling — ervoor ging kijken hoe een V-2 raket in elkaar zat. Dat gaf zelfs zijn tragische dood iets heroïsch".

Het lijkt ons nuttig hierbij nog aan te tekenen, dat Idzerda, die zonder enige twijfel de verdienste heeft gehad als eerste man ter wereld met een radio-programma te zijn begonnen, nooit een onderscheiding heeft gekregen. Er hebben plannen bestaan om bij gelegenheid van het jubileum „50 jaar omroep in Nederland" een speciale herdenkingspostzegel aan hem te wijden, maar ook dit is ten slotte niet doorgegaan. Mogelijk heeft hierbij het feit een rol gespeeld, dat er de laatste tijd op kleine schaal een discussie is ontstaan over de vraag of Idzerda werkelijk de allereerste omroeppionier was. De argumenten van Idzerda's tegenstanders — onder wie Willem Vogt — zijn echter weinig steekhoudend en de strijdvraag gaat dan ook voornamelijk over onaanzienlijke details, te weinig interessant om daar verder op in te gaan.

R.GR.

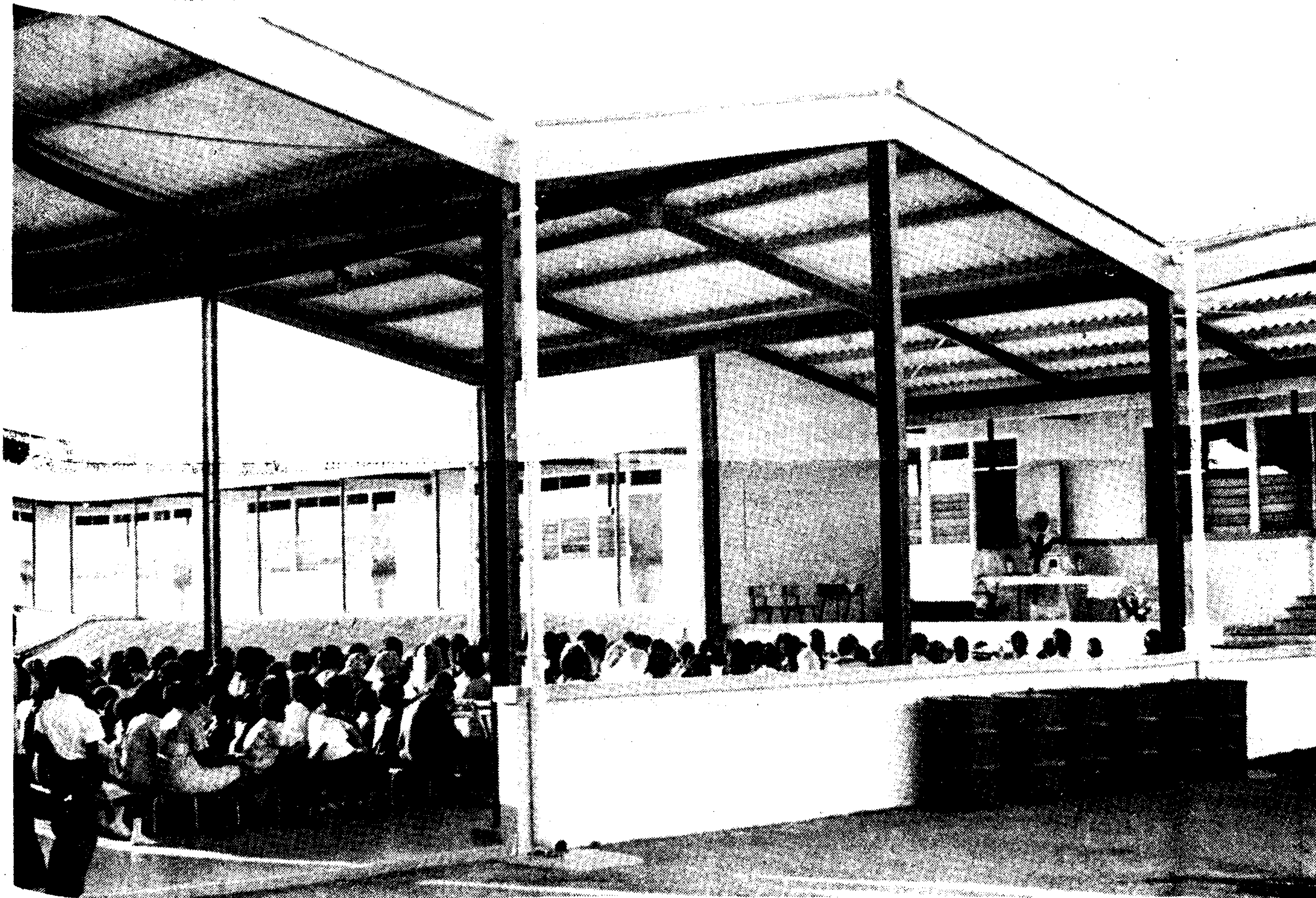

KERK

en

WERELD

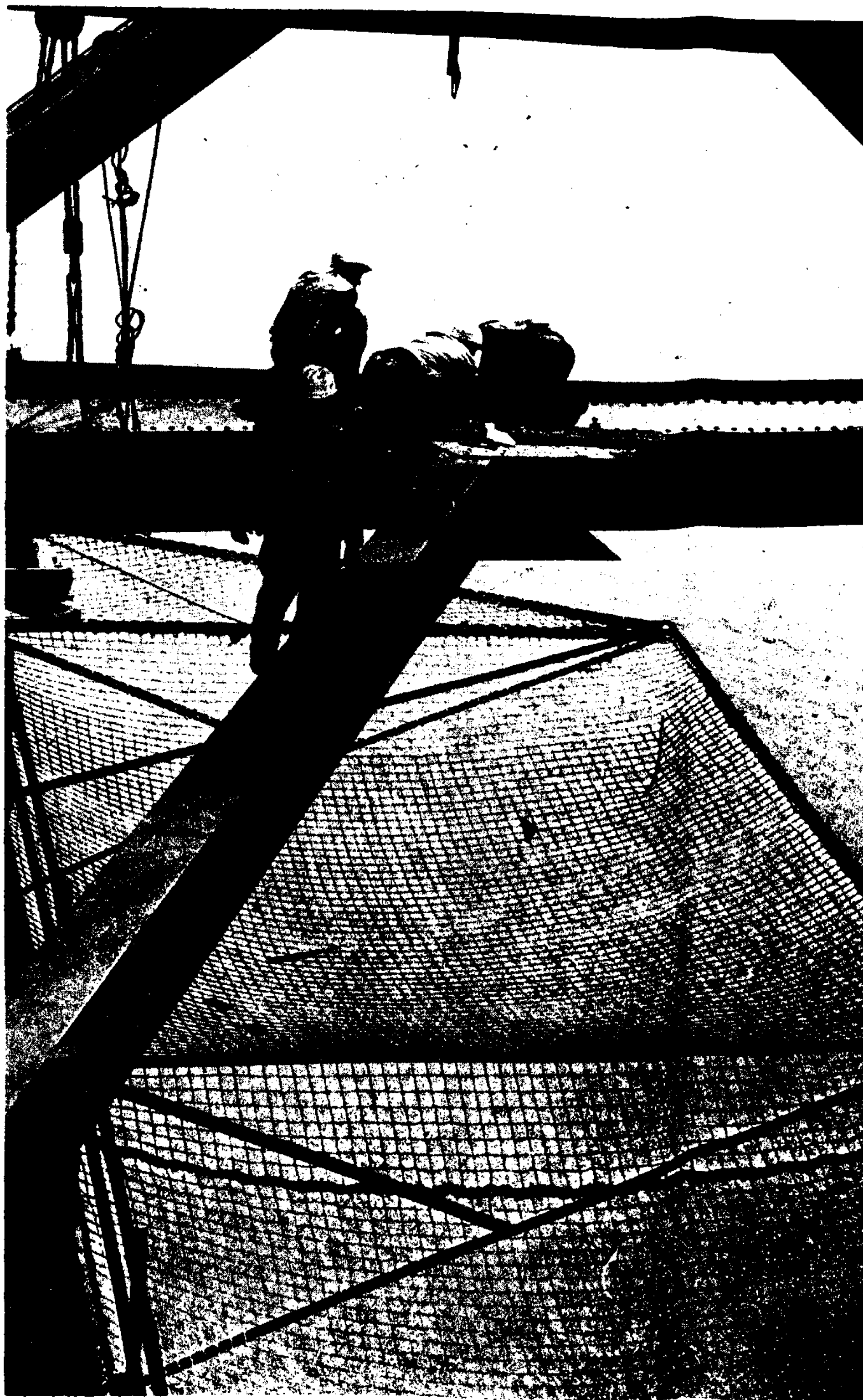
WILLEMSTAD – Elke zaterdagavond om zes uur stroomt de overdekte speelplaats van de nieuwe school te Fuik vol. Waar overdag de kinderen tijdens het speelkwatier ravotten, komen dan de bewoners van het ver afgelegen Fuik bijeen om samen met de pastoor van de parochie Montagne, J. Henriquez, de zondagsmis te vieren. Geen plaats bijft er onbezet op de speelplaats, wanneer de zon zijn laatste krachten ontwikkeld om even later weg te zinken. Sinds enige maanden gebeurt dit en in deze korte periode is er een sfeer ontstaan van: "Dit is onze kerk". Dat er de muren ontbreken welke de bekende kerken als het ware afzonderen van de omgeving, blijkt voor de kerkgangers geen bezwaar te zijn. Eerder het tegendeel. Deze sfeer wordt wellicht het beste getypeerd door het volgende. Op 3o mei werd aan het schoolhek een misschien wat onhandig geschreven karton opgehangen. Daarop stond: Dit niet verbranden, want het is van ons. Een duidelijker taal kon niet gesproken worden.

PSALM 23

Ik behoef mij niet te jachten.
Altijd weer schenkt Hij mij een moment van stilte,
een adempauze, waarin ik tot mijzelf kan komen.
Hij roept dan voor mijn ziel beelden op,
die mij tot rust doen komen en mij kalmte geven.
Vaak zorgt Hij, dat mij zonder inspanning iets gelukt
en ik kijk er zelf blij verrast van op,
hoe vol vertrouwen ik dan kan zijn.
Ik merk het wel: het hart kent slechts rust,
als men aan deze Heer zijn vertrouwen schenkt,
Al heb ik het veel te druk, toch is het niet nodig,
dat ik mijn innerlijke vrede kwijt raak.
Elk uur en in alle dingen is Hij aanwezig
en daarom verdwijnt de dreiging uit al het andere.
Midden in de drukte van het leven doet Hij mij vaak
iets ervaren dat moedgevend is.
Dan is het alsof iemand mij een verfrissing aanbiedt
en ineens is daar die innerlijke vrede
en diepe zekerheid geborgen te zijn.
Ik voel dan dat mijn kracht toeneemt,
dat ik mijn evenwicht herwin
en ik mijn dagelijks werk weer met succes aankan.
Daarenboven is het heerlijk om te weten,
dat ik wandel in het voetspoor van mijn Heer
en dat voor nu en altijd bij Hem mijn thuis is.

Een vertaling door de Japanse dichteres Toki Miyaschina van psalm 23, overgenomen uit Eenheid in verscheidenheid.

„Ideaalbeelden van de Europese jeugd"

ENQUETE MET VOORBARIGE CONCLUSIES

Is Europa's jeugd echt wel zo conformistisch?

DEN BOSCH – Meer dan 32.000 Europese jongens en meisjes waarvan 3400 in Nederland, hebben een jaar of twee geleden op school de opdracht gekregen: „Beschrijf de persoon op wie je zou willen lijken. Het mag iemand zijn die echt bestaat of iemand die je zelf hebt bedacht, of ook een persoon die de kenmerken in zich verenigt die je in verschillende mensen hebt opgemerkt. Vertel iets over die persoon: Hoe oud is hij? Welk karakter heeft hij? Hoe ziet hij eruit? Wat is zijn beroep? Waar zoekt hij zijn ontspanning en hoe gebruikt hij zijn vrije tijd"?

Het betrof hier een onderzoek van pedagogen en psychologen (G. Lutte, F. Monks, G. Kempen en S. Sarti), die er zich zorgen maakten dat er zo lichtvaardig over de jeugd geoordeeld wordt en nu van deze jeugd zelf wel eens wilden horen of ze inderdaad zo zelfzuchtig en materialistisch is. De uitkomst klinkt – ik kan het niet helpen – nogal sprookjesachtig. De jeugd stelt hoge eisen aan de persoonlijkheid en de waarden van hun idealbeeld; ze geeft over het algemeen voorrang aan altruïsme, socialiteit en plichtsbesef, kortom aan de medemenselijkheid. „Een veelbelovende jeugd", vinden de onderzoekers, „rijper en evenwichtiger dan sommigen het willen doen voorkomen". Het staat te lezen in „Ideaalbeelden van de Europese jeugd", dat dezer dagen bij L.C.G. Malmberg, Den Bosch, is uitgekomen.

Orders niet ideaal

In „Ideaalbeelden van de Europese jeugd" komen voornamelijk de uitkomsten van het onderzoek in Nederland en Vlaanderen aan bod. In deze contreien staan de ouders als ideaalbeeld niet hoog genoteerd. Slechts 4.3 pct. van de jongens en 4.2 pct van de meisjes — overwegend de jongsten van de groep proefpersonen tussen 10 en 17 jaar — bleken zich met hun ouders te willen vereenzelvigen. De moeder komt dan, grof geschetst, als volgt uit de bus: een vrouw, die de problemen van haar kinderen begrijpt, zich volledig aan haar gezin wijdt, zelfs haar vrije tijd met en voor haar gezin besteedt, elegant van voorkomen is en bovendien nog belangstelling heeft voor de zaken buiten het gezin.

Vader is een man van flink postuur, die goed is in zijn beroep, zijn kinderen streng maar consquent opvoedt, opgewekt is en veel voor het gezin over heeft, van de natuur houdt en zijn vrije tijd besteedt aan nuttige en ontspannende activiteiten met de kinderen.

Ook het onderwijzend personeel blijkt onze jeugd niet erg te inspireren. Slechts 2.1. pct. haalt zijn ideaalbeeld voor de klas vandaan (in Belgie 6 pct. en in West-Duitsland 6,5 pct.) De onderzoekers vinden dat dit een ernstige zaak, waarvoor ze geen sluitende verklaring kunnen vinden. Het kan zijn dat de jeugd in de omgang met leerkrachten zakelijke overwegingen de boventoon laat voeren en dat persoonlijke verhoudingen niet overheersen. Het kan ook zijn dat vereenzelving met een leerkracht afhangt van de toevallige aanwezigheid van iemand met een aantrekkelijke persoonlijkheid, een juiste opvoedingshpouding en liefde voor de jeugd, zeggen de onderzoekers.

Onthullend voor het voortschrijden van de secularisatie is ongetwijfeld de feitelijke afwezigheid van godsdienstige belangstelling bij de Nederland se en Vlaamse jongen. Maar vijf van de 2400 jonge Nederlanders kozen een heilige of beroemde kerkelijke persoonlijkheid tot ideaalbeeld.

In Vlaanderen 3,7 pct. Godsdienstige waarden werden in Nederland trouwens ook minimaal gevraagd van andere ideaalbeelden. Slechts twee procent van de Nederlandse jeugd verlangde „regelmatig kerkgang" of „gelovig mens zijn". Dat lag bij de Vlamingen toch nog hoger: 19.9 pct. Het hoogst was het in Portugal (34.5 pct) en Spanje (31.8).

En daarna kwam West-Duitsland met 25.3 pct.

SUBCULTUUR

Dit onderzoek geeft voor de Nederlandse jeugd meer uitschieters te noteren. Het ideaalbeeld wordt hier voor 23,6 pct. bij vrienden en vriendinnen gezocht en dit is aanzienlijk meer dan waar ook: West-Duitsland 9.9 pct. Belgie 12.5 pct, Frankrijk 9.8 pct, Italie 18.6 pct, Spanje 17.6 pct. en Portugal 18,1 pct.

Hieruit leiden de onderzoekers af, dat de vorming van een afzonderlijke jeugd-subcultuur in Nederland verder voortgeschreden is dan elders: het groepsverband van de jeugdigen waarin ze hun anders-zijn dan de volwassenen beleven en waarin ze voor hun onzekerheid omtrent „wie ben ik? " een nieuw besef van eigenwaarde en zelfstandigheid kunnen vinden.

Deze veronderstelling schijnt steun te vinden in het hoge percentage Nederlandse jongeren, die zich met zangers, filmsterren en sporthelden vereenzelvigen. Met 29.4 pct steekt Nederland ver boven het Europese gemiddelde van 16,2 pct. De Vlamingen liggen daar ver onder met 10.9 pct. De auteurs verzetten zich overigens tegen het denkbeeld dat dit zou aantonen hoezeer de Nederlandsse jeugd door de grote bazen van de commerciele tienercultuur zou worden bespeeld. Ze zeggen: „De meeste jongelui kiezen een beroemdheid omdat deze veel bewondering oogst, zich alles kan permitteren, veel geld verdient, kortom een „heelijk leventje" leidt. Dit verlangen komt voort uit ontevredenheid over de vlakheid van het eigen bestaan; vereenzelving met dergelijke beroemdheden biedt enige compensatie".

Het kan trouwens, denken de onderzoekers, ook wel liggen aan het gemiddeld lagere schoolniveau van de jongeren uit de Nederlandse steekproef. Hier is het onderzoek verricht onder leerlingen van ulo's en lts—en, in Belgie bijvoorbeeld onder leerlingen van de ouden en moderne humaniora. Daarmee kan ook verklaard worden, dat de Nederlandse jongeren zo weinig zelf een ideaalbeeld hebben bedacht, namelijk 11,4 pct, vegeleken bij 26,9 in Belgie en een Europese gemiddelde van 22.6.

De eigenschappen, die dit door hen zelf ontworpen ideaalbeeld vertoont, zien er op het eerste gezicht wel aardig uit. Bij de jongens staat plichtsbesef hoog genoteerd (46 pct) en bij de meisjes sociabiliteit (grofweg gezegd: gemakkelijk met andere kunnen omgaan). Daarna volgt altruïsme (veel voor anderen hebben) en vervolgens bij de jongens: sociabiliteit, intelligentie, opgewektheid, doorzettingsvermogen; bij de meisjes: fijngevoeligheid, plichtsbesef, opgewektheid en intelligentie.

Men vindt evenwel nagenoeg niets over godsdienst en moraal als richtpunten in het toekomstig leven, en maar 9 pct geeft de wens te kennen een goed gezin te willen stichten. Succes en rijkdom staan bij de Nederlandse jongeren heel wat hoger in aanzien dan bij de Vlamingen. De onderzoekers zeggen: „Hier ligt vo de volwassenen de opdracht om jongeren over hun levensperspect ven duidelijker voorlichting te v schaffen". En: „Als we deze relat sterke nadruk op „slagen in h leven" duiden vantuit een gemis c de jongere aan den lijve arvaart, d wijst dit erop dat bij de onderzocl Nederlandse populatie de jeugdle tijd een dieper ingrijpende crisis dan bij de Vlaamse proefpersonen

Als men de gegevens omtrent Nederlandse jongeren samenvoeg vormt zich, zeggen de auteurs, het beeld van een jeugd die in een eigen wereld leeft die zich onderscheidt van die der volwassenen. "In Vlaanderen, maar ook in de overige onderzochte landen, is het contrast tussen de leefpatronen (of subculturen) van jeugdige en volwassene veel minder scherp".

IS DIT DE JEUGD?

Ik heb dit „anders zijn" van de Nederlandse jeugd als leidraagenomen bij mijn keus uit de rijke hoeveelheid gegevens, die „Ideaalbeelden van de Europese jeugd" verstrekt en die keus is dus eenzijdig. Ter correctie moge ik er daarom aan toevoegen, dat de Nederlandse jeugd, althans die welke deze auteurs hebben ontmoet, toch geen-uitzondering vormt althans die welke deze auters hebben onoet, toch geen uitzondering vormt ideaalbeeld zijn in de eerste plaats de persoonlijkheid en de „waarden" beslissend en op deze punten stellen de Europese jongeren blijkbaar dezelfde eisen. Prioriteit genieten in heel Europa, zoals in de aanhef al gezegd: altruisme, sociabiliteit en plichtsbesef.

Maar nu wordt het toch tijd voor wat kritische kanttekeningen. Ik kan niet verhelen dat het me bij lezing van dit boekje steeds sterker is gaan irriteren, dat hier van „de Nederlandse jeugd wordt gesproken", terwijl het onderzoek zijn zwaartepunt vond in het Land van Cuyk en verder gebeurde in Maastricht en Heerlen.

In Belgie bleef het onderzoek beperkt tot Kortrijk, een stad van de grootte van Rossendaal. Natuurlijk sluit deze beperking niet uit dat er boeiende resultaten tevoorschijn komen, maar het is me een raadsel waar de auteurs de moed vandaan halen om ze representatief te achten voor „de" Nederlandse jeugd. "de" Belgische jeugd. Nederland is iets groter, en het is — vooral boven de rivieren — ook even anders, met name in de sfeer van de grote stad, en in overwegend protestantse streken. Dat lijkt me toch vrij algemeen bekend. Als het onderzoek in de andere **Europese landen even „representatief" is houd ik mijn hart vast.**

Ik heb trouwens ook om andere redenen grote moeite om te geloven in „de" Europese jeugd zoals die uit dit werkje tevoorschijn komt. Wie een verweer wil opbouwen tegen de botte gemeenplaatsen, waarmee de geschokte burger zich van „die jeugd van tegenwoordig distantieert, kan beter niet aankomen met de idealen van kinderen tussen tien en zeventien jaar. Want na zeventien begint „die" jeugd pas. Inderdaad bewoog het onderzoek zich uitsluitend in de leeftijdscategorie van tien tot zeventien en daarmee hebben we tegelijk de verklaring voor het stereotype en conformistische karakter van de ideaalbeelden, die rieken naar de schoolklas waarin ze op papier zijn gezet als eengoed geleerde les, en die voor het overige domweg het overheersende leefpatroon van de westerse wereld weerspiegelen' het ideaalbeeld is vaak, afgezien van de eigen vriend, of een idool uit de showbusi-9,naar de schoolklas waarin ze op papier zijn gezet als een goed geleerde les,sympathieke jonge volwassene van het soort, dat men wat het uiterlijk betreft, algemeen in advertenties aantreft; en, met uitzondering van de arme Portugezen die voor hun vrijetijdsbesteding lezen op de eerste plaats zetten, is het overal elders sport en reizen wat de klok slaat.

De bange vraag rijst of dit nu een van die onderzoekingen is, die onbewust zo zijn uitgevoerd dat er precies uitgekomen is wat men gehoopt had, dat eruit zou komen. Ik ben geneigd die vraag bevetsigend te beantwoorden. Om eerlijk te zijn: de onderzoekers zelf stellen zich ook dergelijke vragen, waarop zij „zonder nieuwe gegevens, verzameld volgens andere, meer verfijnde technieken" geen uitsluitsel kunnen geven. Daarom presenteren ze deze uitkomsten „met reserve". Het spijt me, dat ik van deze reserve niets ben tegengekomen in de idyllische conclusies.

WIMPIRI

Zich laten inspireren door de bijbel en ernaar leven, dat is bijbels; niet het tot vervelends toe aanhalen van de letter.

******

Miljonairs die met hun geld geen raad weten zijn afschuwelijke wezens; het zijn geen mensen, want een mens is een sociaal wezen.

******

Kritiek, schandalen, afval, tegenspraak, opstand, plichtsverzuim blindheid; en toch blijft de Kerk bestaan, ze is van God.

Individuele atletiek-kampioenschappen

WILLEMSTAD. — Na vele jaren organiseert de Curaçaose Atletiek Bond weer open individuele kampioenschappen. Deze kampioenschappen voor senioren, junioren A (achttien en negentien jaar) en dames, worden op 30 septmber en 1 en 2 oktober gehouden. Iedereen kan zich laten inschrijven. De wedstrijden vinden in de avonduren plaats, ook dát is een primeur voor de laatste jaren. Zij beginnen om acht uur in het Rifstadion.

De nummers voor de heren zijn: honderd, tweehonderd, vierhonderd, achthonderd en vijftienhonderd meter, kogelstoten, discuswerpen, speerwerpen, hoogspringen, verspringen, viermaal honderd meter estafette, viermaal vierhonderd meter estafette en vijfduizend meter De damesnummers zijn: tachtig meter, verspringen, hoogspringen en kogelstoten.

De verwachting is dat er betere resultaten zullen worden behaald, nu de wedstrijden in de avonduren worden gehouden. De deelnemers zullen geen last hebben van de felle zon en de hitte waartegen zij meestal het hoofd moeten bieden, terwijl het vooral voor de hardlopers op de korte afstand ook belangrijk is dat de windaracht in de avonduren doorgaans niet zo sterk is.

Inschrijving kan tot 27 september geschieden bij de heer A. Minguel, Van Lennepstraat 38, tel. 23023, of de heer W. Prince, Santa Rosaweg 22, tel. 36111.

WILLEMSTAD — De voetbalvereniging Veendam organiseert komende zondag twee wedstrijden in het stadion van de Baricasgeel te Kintjan. Om drie uur 's middags spelen de junioren van Veendam en Deportivo Portugués tegen elkaar. Om kwart over vier volgt een vriendschappelijke ontmoeting tussen Veendam I en Centro Deportivo Porta Blancu.

Sithoc gaat over naar de finale

WILLEMSTAD. — Het basketballvijftal van Sithoc heeft zich volgens verwachting geplaatst voor de eindstrijd waarin het op 25 september uitkomt tegen Lightning. De collegialen schakelden de Rising Trotters gisteravond uit in het kader van het toernooi om de Shell Stimulans Wisselbeker op overtuigende wijze. De uitslag van de wedstrijd was 74—31. Sithoc leidde bij de rust met 40—18. Topscorer van de collegialen was wederom Benny Schoop. Hij scoorde zeventien punten. W. Carolina was de meest schotvaardige Trotter met veertien punten. In de dameswedstrijd speelde Lightning een bijzonder slechte partij tegen de Nightingales die moeiteloos de wedstrijd op hun naam brachten. De uitslag was 18—3. Mej. G. Davelaar scoorde tien punten voor de Nightingales. Bij de rust was de stand 10—2.

Op 25 september worden alle finales gespeeld. De wedstrijden beginnen reeds om half zeven. In de eerste wedstrijd bekampen de junioorenteams van Lightning en Sithoc elkaar. Inzet van deze wedstrijd is de Tiktak-beker. Om half acht wordt de damesfinale om de Julianabeker gespeeld. Tegen elkaar komen in het veld Aquino en de Nightingales. De hoofdschotel van de avond wordt de ontmoeting tussen Sithoc en Lightning, welke ongetwijfeld een interessant verloop zal hebben. Deze twee clubs zijn momenteel de sterkste van Curaçao. De winnaar verovert de Shell Stimulans Wisselbeker. Voorts werd een eigendomsbeker voor de winnaar beschikbaar gesteld door Circuito Portugués en een beker voor de verliezer door Claudia's Flowershop.

Zoekertjes

verschijnen dinsdags en vrijdags

fl. 3,00 tot 10 woorden

elk woord meer f 0.20 — UITSLUITEND à CONTANT

Te koop aangeboden CURACAO

WEGENS vertrek: Volkswagen 1200 bouwjaar 1962 vraagprijs ƒ 900; Opel Rekord 1964 vraagprijs ƒ 1400. Gaitoweg 7, tel. 36367 na 17.00 uur.

FIAT Station wagon bouwjaar 1967 i.z.g.s. ƒ 2.100. Roosendaalweg [illegible]

ENIG meubilair o.a. stalen bedden, gasfornuis, hanglegkast e.a. tussen 6 en 8 uur. Stoppelweg 6.

VOLKSWAGEN 1967 i.z.g. staat, 37000 km. gel. Tel. 35378.

STOOMKETEL voor timmerbedrijf. National cash register, rekenmachine, eenpersoonsbedden, radio console. Inl. tel. 36316.

STATIONWAGEN 4 deurs 1960, te bevragen tel. 37164, Sta Rosaweg 138.

EEN Oldsmobile convertible 1953. cash aangeboden ƒ 500,—. Bajonetstraat 11 voor eind september.

INBOEDEL waaronder antiek; te bevragen: tel. 24688.

IJSKAST, kasten, pick-up, bedden, tapijt. Rooseveltweg 509B, tel. 47134.

NAAR Nederland. Pracht bontjas „Perzianer pattes" met nertskraag. Maat 42-44. Prijs ƒ 200,—. v. Neslaan 6, tel. 44925.

FORD ZEPHYR 1961 ƒ 900,— cash. Amigoe di Curaçao.

EMERSON-TELEVISIE. stereo-Hi-Fi Console, Radio Pickup en TV z.g.a.n. Aluminium Barkruk (hoog); Aluminium krukje (laag) (beide met formica blad), opvouwbare babywiegje. Te bezichtigen: Monteursweg 10.

AUSTIN Country-man. Enig meubilair, tel. 9-4247 na 6.00 p.m.

TE Julianadorp, 3 slaapkamerwoning met 1900 m2 eigendomsgrond. Tel. 9 4405.

HANDMIXER, bankstel (Skay), vloerkleed nieuw nylon, wandelwagen, meisjesfiets, wafel ijzer, haardroger. Jan Thiel 111. 38675.

BANKSTEL. Telf. 35743.

ARUBA

CHEVROLET Impala 1967 z.g.a.n. slechts 30.000 km gelopen, financiering eventueel mogelijk N. den Hartog kantoor tel. 2600 thuis 8019

BIANTE Bungalow aan zee, Savaneta Lagoenweg 3 en Ford Comet 1964.

HUIS Fergusonstr. 54, Oranjestad, gunstig gelegen omgeving scholen garage, wasplaats, aircoinstallatie mooie tuin id. ijskast, 4 pits gasstel, wasmachine, laag te aanvaarden eind Dec. '69. Vraagprijs NA/ 19.000,— Tel. 2249.

MEUBILAIR, huishoudelijke artikelen, planten, kinderspeelgoed, enz. Shakespearestraat 6, Oranjestad na 5 uur 's middags.

SONY 2-sporen taperecorder TC 252 (klein defect); Akai X 200 D tapedeck, 4 sporen. 2 Grote Leak speakers. Tel. 1686 na 20 uur.

1966 CHEVROLET stationwagon biscayne excl. condition 302 CU in C-6, auto trans, radio, tinted glass ƒ 3.300,—, call 9-2721 or see at bungalow 279. Seroe Colorado.

BANKSTEL (met slaapbank) met tafel; dressoir; commode. Rumbastraat 7, tel. 2195.

Te huur aangeboden CURACAO

EEN vrije rustige kamer met ont-[illegible]

GEMEUBILEERDE kamer in 't Centrum v/d Stad, tel. 11010 na 6.00 uur p.m.

GEMEUBILEERD huis per 1 oct. '69. Schubappelweg 42.

ARUBA

MOD. gem. knoekoehuis van 16 jan. tot ± 23 juli, tel. 8129.

COMFORTABELE airconditioned kamers dichtbij zee en stad 3900 Ext. 902.

GEMEUBILEERDE 2 kamer woning gelegen te Sisalstr. 12. Ponton per 15 okt.; inlichtingen: tel. 2000. Dhr Osorio.

GEM. huis. Palisiaweg 53 zijweg Congoweg feb t/m juni 1970, tel. 6316.

Personeel gevraagd CURACAO

HULP in de huishouding. Inlichtingen: tel. 44131.

ARUBA

DIENSTMEISJE voor inwonend, tel. 5375.

Te huur gevraagd CURACAO

GEMEUBILEERD huis drie verpleegsters vanaf 15 dec., tel. 43472. Jan Noorduinweg 29.

GEM. huis door 2 Ned. verpl. - tel. 36634.

ARUBA

WOONHUIS met 2 of 3 kamers. Omgeving Noord Tanki Leendert - Oranjestad. Bel 2487.

GEMEUBILEERD huis op Aruba per 1 oktober. Aanbiedingen via fam. Boelhouwer, Ponton 88.

Te koop gevraagd CURACAO

STOOF en grote ijskast na 7 uur. Socratesstraat 9.

Diversen CURACAO

EUROPEES meubilair, lampen, tapijten, gordijnrails, European Style, Breedestraat 194. Tel. 23308.

WIDEX warmtekrullers thans ook grotere modellen ad ƒ 9,75 per set.

KLEURENFOTO'S ontwikkelen/afdrukken in Nederlands modernste fotolaboratoria Foto/film „De Vries" Winkelcentrum Colon. Tel. 24506.

IDEAAL voor werkende moeders Kleuterspeelschool ook 's middags geopend. Gediplomeerd kleuterleidster. Inlichtingen 49560.

SPEELSCHOOL. Uw kleuter is welkom 's morgens 's middags of de hele dag. Gediplomeerd kleuterleidster. Inlichtingen tel. 49560.

DAMES!! Gaat U 's avonds gezellig uit. Geen nood. Bel tel. 35760 Dameskapsalon „Hilda Leañez" Caracasbaaiweg 193.

ARUBA

TER overname aangeboden: ARUBA. Een goed renderend guesthouse. Brieven onder nummer 217. Bureau van dit blad.

WEST—END (Airconditioned)

Vrijdag - zaterdag 7 en 9 p.m. - zondag 10.30 a.m. en 8.30 p.m.
Een met actie geladen avonturenfilm over een strijd van een man zonder genade.

"100.000 DOLLARS FOR RINGO"

Richard Harrison - Eleonora Bianchi - Fernando Sancho
ƒ 2,00 - ƒ 1,25. Boven 18 jaar.

Vrijdag 19 - zaterdag 20 september: MIDNIGHT SHOW
Op algemeen verzoek, de SEXFILM, van de liefdesavonturen van een jongen van

"Z E V E N T I E N"

Ghita Norby - Ole Soltoft - Lily Broberg
Eerste liefdesroman van een tiener.
Thans in Engels met Spaanse teksten.
ƒ 2,00 - ƒ 1,25. Strikt boven 18 jaar.

"CINE-RIO"

Vrijdag 19 om 8.00 n.m.
FOX presenteert een interessante film, in TECHNICOLOR. Met:
Colin Blakely
Genevieve Page in:
"DECLINE - AND - FALL - OF - A - BIRDWATCHER"
Engels met Spaanse tekst.
f 0,75 - Boven 18 jaar.

Zaterdag 20 om 8.00 n.m.
M.G.M. presenteert een spannende film, in TECHNICOLOR.
Brook Bundy
Patty Mc. Cormick
"THE - YOUNG - RUNAWAYS"
Engels met Spaanse tekst.

Het Bestuurscollege

roept sollicitanten op voor de betrekking van:

HOOFD VAN DE OPENBARE LAGERE SCHOOL, genaamd;

1. „EMMASCHOOL", aan de Theaterstraat.

HOOFD VAN DE OPENBARE LAGERE SCHOOL, genaamd;

2. „PRINS BERNHARDSCHOOL" te Weis Afó.

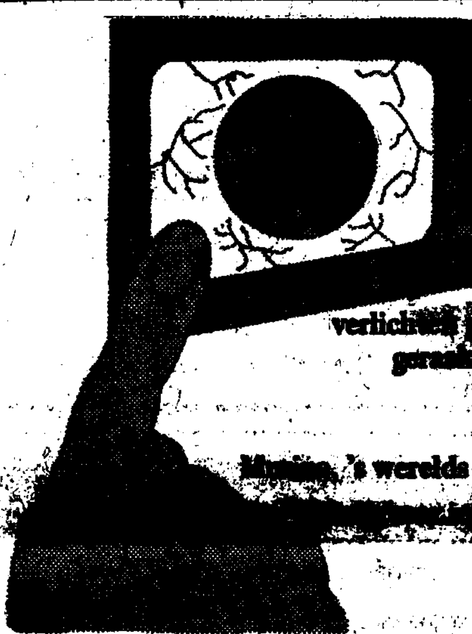
Gegadigden voor deze betrekkingen dienen een ruime ervaring te hebben en benoembaar te zijn tot onderwijzer 1ste klasse, categorie A.

Sollicitaties met volledige personalia op gezegeld papier binnen 8 dagen na het verschijnen van dit blad, dienen gericht te worden aan het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curacao, Scharlooweg 35, Alhier.

PERSOONLIJK BEZOEK UITSLUITEND NA OPROEP.

De Perfecte **Japon**
óók in Uw maat en smaak:
CINDERELLA
„U slaagt er altijd beter"

modieuze tienerstassen
la bonanza punda

Luister HEDENAVOND van 10 tot 11.30 uur naar **"Ga nog niet weg"** van de [illegible]

STUUR 25 GULDEN N.A. AAN K. W. JONG
Rietveen 95, Den Haag
EN WIN EEN HALF MILJOEN.

Bij mijn vertrek naar Nederland een laatste groet aan vrienden en kennissen.
Frater Canutus Zebregs
St. Thomascollege, 17 sept. 1969

EILANDGEBIED CURACAO
BEKENDMAKING

In de nacht van vrijdag op zaterdag a.s. zal de Koningin Emmabrug vanaf 00.00 uur tot omstreeks 06.00 uur wegens reparatie-werkzaamheden voor het landverkeer GESLOTEN zijn.

De Havenmeester,
J. Oenes.

Voor dames en heren... leren **PORTEMONNAIE'S** - Ook kinderbeursjes!
SCHOENHANDEL "Lanka" t.o. Benzine Station, Frederik-Salsja

Moderne karpetten in gevarieerde dessins;
N.V. Meubelindustrie Hollandia

La Ganga Hit Parade

SOY UN VAGABUNDO - Humberto Nivillac
30 MEI 1969 - Rudy Plaate
"HUMA" - Boy Dap
ME HACES FALTA - Raquel Castaños
EL MANIQUI - Sandro
EL AMOR ES DE LOS DOS - Rene y Rene
CAN YOU DIG IT - The Harvey
ONCE UPON A TIME - Tom Jones
I'VE BEEN HURT - The Rhondels

LA GANGA
Prinsenstraat 86, tel. 11334

MEISJE gevraagd voor dag en nacht.
MAID WANTED to sleep in:
Tel. 35087
Aurigaweg 14.

WANTED ACCOMODATION
for a single man,
with airconditioning and bath.
Preferable kitchen.
Call DESA 25000, extension 173

Morgen, zaterdag de dag om rustig uw **SCHOENEN** uit te zoeken bij ***Stella***
Prinsenstraat
Esperanza Supermarket

Dr. H. L. de Windt
oogarts
AFWEZIG
van 20 SEPTEMBER
tot en met
10 OCTOBER 1969.

Gevraagd: **DIENSTMEISJE** en een **BABYSITTER**
(Liever dag en nacht).
Inl. tel. 24180.

Voor AL uw SCHOONMAAKWERK in kantoren, tuinen, etc., is er maar EEN adres:
JOHNY SMEINS
Topekaweg 11
P.O.B. 723 - Tel. 43288

"C I N E L A N D I [A]"

Vrijdag 19, zaterdag 20 om 7.00 en 9.00 n.m.
PREMIERE van een spannende UNIVERSAL film TECHNICOLOR. Alleen hij kon de stad bevrijden van al de bandieten.

GUNFIGHT IN ABILENE — TECHNICOLOR — STARRING BOBBY DARIN — EMILY BANKS

In het Engels met Spaanse tekst. In TECHNICOLOR.
Entree: Fls. 2,00 - 1,25 Boven 18 j[aar]

ZONDAG 1 SEPTEMBER:
GEEN FILMVOORSTELLING

"ROXY" - AIRCONDITIONED

Vrijdag 19, zaterdag 20 om 7.00 en 9.00 n.m.
UNIVERSAL presenteert PREMIERE van een spanne[nde] film, in TECHNICOLOR. Wat zou U zeggen als men te[gen] U zei: We gaan de kroon van de Koningin van Engeland ste[len]
Met: Michael Crawford - Oliver Reed - Harry Andrews

THE JOKERS — TECHNICOLOR — STEAL THE CROWN JEWELS? YOU MUST BE JOKING! — A UNIVERSAL RELEASE

In het Engels met Spaanse tekst. In TECHNICOLOR.
Entree: Fls. 2,00 - 1,25 Boven 18 j[aar]

ZONDAG 21 SEPTEMBER:
GEEN FILMVOORSTELLING

"DRIVE-IN-THEATER-CURACAO"

Vrijdag 19, zaterdag 20 om 7.00 en 9.00 n.m.
UNIVERSAL presenteert PREMIERE van een spanne[nde] film, in TECHNICOLOR. Een piloot krijgt telefonisch [be]richt dat men in zijn vliegtuig een bom heeft gezet. Als [hij] landt ontploft het.
Jack Lord - Edmond O'Brien - Katherine Crawford

THE DOOMSDAY FLIGHT — Technicolor® A Universal Picture

In het Engels met Spaanse tekst. In TECHNICOLOR.
Entree: Fls. 2.00 Boven 18 j[aar]

[illegible]
"NACHTVOORSTELLING"
PREMIERE van een interessante film, in EASTMANCOLOR
De liefde van een gebochelde voor een knappe zigeuner[in]

In het Frans met Hollandse tekst. In EASTMANCOLO[R]
Entree: Fls. 2,00 Boven 18 [jaar]

ZONDAG 21 SEPTEMBER:
GEEN FILMVOORSTELLING

STATENVERKIEZING 19[69]
KIESKRING CURACAO

De besluiten van de voorzitter van het hoofdstembu[reau] waarbij ter vervulling van de vacatures ontstaan doo[r] niet aannemen van hun verkiezing tot lid van de Staten [van] de heren F. J. Pijpers, S. G. M. Rozendal en R. J. Isa [on]derscheidenlijk tot lid van de Staten gekozen zijn verk[laard] de heren C. E. Cathalina, P.A. van der Veen en S.W. Ri[...] zijn voor een ieder ter inzage neergelegd ten burele va[n het Be]bvolkingsregister, Concordiastraat 40 A

Curacao, 19 september 1969.
Namens het hoofdstembureau
Het hoofd van de afd. b.z., b[...]
A. H. de Windt